

Corinthia Arélő Tôba

First Corinthians

Tèhébè Ré Dő Nyě

Li Corinthia arélő yétôba ma Paulu răcuő pé Corinthia prezýetèplómụ dő è mē-ohtwöhtya ná ané yétomụ a o, Corinthiaphú tahe a tèohtwöprè ná a tèzýtényá tahenuô a tătötăbè lahyă to akhukhyé a ră héplö cuő pé èthi. Bínuôkhě vỹ Corinthia yěnuô a htwö Greek myécôphú výdu-výhtü tóvỹ dő kayă myécô écô léhyäopló tőlű akhälé, a htwö Akaia kék výmuô, a o dő Roma kedu a tèpôalé. Vỹ yěnuô ũ lémekuõmékha a khäléryá, ũ léphyéhtyalô nídyé ũ léklölékhya twómwiriné akhälé, théplò a tèpatápatô léthézôtheryă akhälé, tècòbucóbë émyéecô oní akhälé.

Corinthia prezýetè plómuphú tahe théplò lúkhólű rò a o khólű tómụ ná tómụ, théplò a tèthézű patá mûmyá tahe, tèsudyă prémòprékű a tèomyé tőlű tahe ná tèphyéphúphyémé tahe ari-akyă, ná prezýetèplómụ a tècòbucóbë a léklölékhya tahe, Thé Sásë Byacè dyé shyézű tahe ná thyé ihtòhtwöprè kákhyé ari-akyă yétahe lõ-pli nuô, yěma máhō tèpyâtësé dő Prëdônyaphú Paulu thézű hé tahenuô hő. Paulu dyéluő ná tèthékrümila yěnuô, a hékákhyésübë pé tèsudyă yétahe.

Amădu 13 dő a hésoluō pé ná Cómarya dyétă pé akayă tahe shyézú tahe aklēnuô témō ma aryálóő hó yětômănuô, taryáma liyětôba akunuôma, ū thégné élő ū hó kôle.

Tèhébè tôtó ná tôtó

Tèhébè ré dő nyě 1:1-9

Okhólű tômų ná tômų dő prèzüetèplómų akŭ 1:10-4:21

Thwihtyé a tèthézúthélő můmyá tahe ná

Tèonáhinapré 5:1-7:40

Krístuphú ná Krístuphú máto tahe 8:1-11:1

Prèzüetè plómuphú tahe a tèohtwöprè ná a tècóbucóbě tahe 11:2-14:40

Krístu ná prèzüetèphú tahe atèthyé ihtòkákhyé 15:1-58

Mělümetyá pé Krístuphú o dő Judaké tahe 16:1-4

Èrièkyá nýdû ná tèhébètadû dő khyě 16:5-24

¹ Vă ma Paulu. Cómarya théplòo vă rò a nwóhtya vă ná Jesú Krístu a Prèdônyaphú tóprè. Rò vă ná pè puóvyá Krístuphú Sostheno răcuő pé thi liyětôba.

² Pè răcuő pé liyě dő Cómarya prèzüetè plómuphú o dő v̄i Corinthia akŭ tahe a o, ná lō-kayă dő a cóbéhtya Byacè Jesú Krístu rò a o lahyă dő khälé pwō- tópho nuôtahe a o. Jesú yěnuô, pè Byacè ma amámá, èthi Byacè ma amámá. Dő Jesú Krístu akhu-akhyé Cómarya mësáséhó thi rò

a éhó thi dő thi ki ohtwöprè sásé éhtya pó agně hó.

³ Pè Phě Cómarya ná pè Byacè Jesú Krístu ki dyé dû thi tèbwítetaryé ná tèthéplò kacükabé ní~.

Paulu Hébwihétaryé Pé Corinthia Prèzüetè Plómuphú Tahe Agně

⁴ Dő Jesú Krístu akhu-akhyérò Cómarya dyétahó thi abwiatarýe hó. Dő a dyé thi phúyé akhu-akhyé, vă hébwihétaryé pé thi Cómarya pwō~ tóphuo cō. ⁵ Mëtëhérò, dő thi ná Krístu htwöhthyahó lǔ tōcō~ tuō hó akhu-akhyé, Cómarya sōrisobű hó thi pwō~ tōcō hó. Rò lō~ thi tèhébèhésű tahenuô bëbè, thi tèthékhuthégné tahenuô bëbè, a sōrisobű löpli hó thi hó. ⁶ Rò pè hésoluō pé thi Krístu ariakyá yëtahenuô, a oklòoma tätē hó dő thikú hó.

⁷ Phúnuô akhu-akhyé, bí thi opómyásű Byacè Jesú Krístu ki hyäoluöhtya pă yënuô, lō~ Thé Säsé Byacè ashyezú níkră dő thi lo tahenuô Cómarya dyé lō hó thi hó. ⁸ Shyé~ pè Byacè Jesú Krístu hyä amonyé pă tonyënuô, thyaphú ū lédya tèthú dő thilō ki o pă támé agnenuô, Byacè ki pýklòpýma nídû thi tuödő a tadû pă. ⁹ Cómarya yëtôprè ma lézűení nyacó. È ma prè dő a é thi rò a thézű nò bóthyókhékhó thi ná aphukhú mädûhó pè Byacè Jesú Krístu yëtôprènuô hó.

Prèzüetè Plómuphú Tahe Théplò Lukhókhyelú

¹⁰ Văpuővavyá thi~ khönyáyé vă kwíthézò shyonyă hó thi~ ná tètaryëshyosò dő Byacè Jesú Krístu dyé vă yënuôhó. Vă thézú kwíthézò thi~ ma phútéhérò, vă thézú dő thi~ ki krükłé lü, okhómękhólü tómü ná tómü támé. Vă thézú shyakrwó thi~ ná thi~ tètanë tahe bëbè, thi~ tètaze-one tahe bëbè, nō thyá pré lü tōcôcô~ tuő pré ní~. ¹¹ Mëtëhérò, puővyá thi~, Chloe a khöbóthyó aklé tahehe hésoluöplö pé vă, thiklyéthïngä thivú nídyé ló lü tóprë ná tóprë hé vă~, ¹² thiklyéthïvú kryá~ lü phútéhérò, tóprë rò a hé, “Vă ma Paulu a khöpacë” dő aruô tóprë ke rò a hé, “Vă ma Apollo a khöpacë,” tóprëke rò a hé pó, “Vă ma Cepha a khöpacë,” dő aruô tóprë pó kuő ke rò a hé, “Vă ma Krístu a khöpacë,” phúnuô hé vă.

¹³ Krístu anéklö yënuôma ü me_ lupruo_ hte lü tómü ná tómü phúnuôma aní nyä ē? Vă mädûhó Paulu yënuôma a khyáthyenó pé nyä dő thigné dő krusulö ē? Thi~ plwö thiné ná htyé dő thi~ ki htwöhlya vă khöpacë phúnuô nyä ē? ¹⁴ Vă plwönó prétú Gaio ná Crispu thényëpré akhu-akhyé, vă hébwihétaryé lă Cómarya. ¹⁵ Phúnuôrò, thi~ cuôhé ná vă plwö hó htyé ná Paulu amwi hó, phúnuôma aní tóprë to ní~. ¹⁶ (Kő~ a málakö, vă plwö pé kuöpä lakö Stephana ná a hiphúphyaphú tahe. Vă tõmakyä prétú yétahe pré. Dő aruô ma a opä ē, ma a o pă to ē nuô vă tõmaní pă to hó.) ¹⁷ Krístu plwöhyă vă

ná vă bëhyă plwō pé ū htyě māto. A plwō hyă vă dő vă ki hyă hésodônyă pé ū ná tèthékrūmila ari-akyă pré. Rò bí vă hésodônyă pé ū tèthékrūmila akhēnuô, vă hébènó ná prèthiphéphú tahe angó to. Mëtëhérò vă ki thélëhtyaní prèthiphéphú a tèhëbè tahe hérò, vă më taphükÿä lõ hó Krístu atëthyë a tèprotèprya shyosö dő krusulö yënuô hó.

*Krístu Ma Cómarya A Tèprotèprya Shyosö Ná
A Tèthiphécyádè*

18 Kayă tahehe zûe tè to akhu-akhyë, Cómarya ki cirya èthi pă. Kayă phúnuô tahenuô, a tanë lahyă ná Krístu thyë dő krusulö ari-akyă yënuôma a olôoklô pré. Manárò pë dő a níbè tèmelwóhtekä yëtahe agnënuô, tèritëkyă yë a mädû Cómarya a tèprotèprya shyosö dő pëgnë hó.

19 Cómarya alăangó hé,
“Vă ki mëpyékyă prèthiphéphú tahe a tèthítèphé tahe pă. Vă ki vïkyă kyă prècyáprèdèphú tahe a tèthékhuthégnë nuôtahe pă,”¹⁸ a hé phúnuô.

20 Ki mëphúnuôrò prèthiphéphú tahe bëbè, prècyáprèdèphú tahe bëbè, prë dő a kryásûcyä ū tahe bëbè, pë thégnë ná èthi tèthiphé tahenuô, a olôoklô pré. A dyéluöplö cō, hekhu a tèthékhuthégnë yëtahenuô a olôoklô pré.
21 Cómarya a tèthítèphé ma adu-azä málakö

---

¹⁸ **1:19** 1:19 Isaia 29:14

có. Phúnuôrò prèlukayá yétahe ki pÿthégnébé Cómarya ná èthí tèthékhuthégné tahenuô, a bé takhyá- to. Mátôkhónuô, Cómarya théplò dô a ki mélwóhteká kayá dô a zûe Krístu a tèthékrûmila dô pè hésodônyá pé ũ yënuô tahe pă. Manárò kayá dô a zûe tèthékrûmila yë to tahenuô, a tanëthû lahyá ná tèhésodônyá yétahe nuôma a olôoklô pré, a tanë lahyá phúnuô.

[22](#) Judaphú tahenuô, a ki myáhtye Cómarya atèmë tèprotèpryá tahe to hérò, a zûe kuô lahyá có ũ tèthékrûmila yënuô to. Greek myécôphú tahe agnë kuôke rò, Krístu a tèthékrûmila yë a htwö tèolôoklô dô èthigné pré, mëtëhérò a thészû nîhuô lahyá pré kayá dô a o ná tèthítèphé rò a hébècyâhébèdè tahe a tèhébè pré. [23](#) Phúnuôrò bí pè hésodônyá Krístu thyé dô krusulô akhënuô, Judaphú tahe tanë théplösé nyacó. Judaphú máto tahe ke rò a hé ná angólasá o dô èthí agnë tôcôto.

[24](#) Manárò kayá dô Cómarya é lü dô a ki zûe tèthékrûmila yétahe agnënuô, Judaphú tahe bèbè, Judaphú máto tahe bèbè, Krístu thyé dô krusulô yënuôma máhó Cómarya a tèprotèpryá shyosô ná a tèthítèphé hó. [25](#) Mëtëhérò, bí pè hésodônyá pé ũ Krístu atèthyé ari-akyá akhënuô, taheherò a hé lahyá ná Cómarya mëtë yënuô, a olôoklô lô hó, a tanëthû lahyá phúnuô. Cómarya mëtë yënuô, acyâadè lôklô pă có ná prèlukayá

dő a tècyátèdè dulő ũ tôprè pă có. Cómarya a tèhécérecé yěnuô, a hěshyoresō lôklô pă có ná prèlu hekhuphú dő a hěshyoresō lő ũ tôprè pă có.

²⁶ Puóvyá thi~, tanemyá nídyédû kû thíné bí Cómarya é tyahí thi to akhěnuô kökö. Ki hé ná prèlu hekhuphú a temyáhtye hérò, dő thík-lěnuô, prè dő acyádadè tahe bëbè, prè dő a o ná a taryěshyosō tahe bëbè, kayă dő aklwialyă duzáhtyathé tahenuô bëbè, a o nuô tőkuô patíprè pré. ²⁷ Thyáphú kayă dő a tanedyé lahyă ané ná kayacyákayadè tahe ki thétarékyă agněnuô, Cómarya é takè nyă hó kayă dő ũ tanę èthí ná a olóoklô nuôtahe pré. Thyáphú kayă dő a tanedyé lahyă ané ná a o ná taryěshyosō nuôtahe ki thétarékyă agněnuô, Cómarya é takè nyă hó kayă dő ũ tanę èthí ná a taryěshyosō o kuǒ ū to nuôtahe hó. ²⁸ Thyáphú Cómarya ki mepyékyă tè dő prèlu hekhuphú taneduní nuôtahe agněnuôrò, a é pré kayă dő ũ dyadu èthí to nuôtahe pré, ū tanepatí èthí nuôtahe ná ũ dya èthí ná kayă olóoklô nuôtahe pré. ²⁹ Phunuôrò, dő Cómarya a mèthényěnuô, ū phyéhtyalô cyá ūnē tôprè~ to. ³⁰ Cómarya měhtwóhtya tőhó thi ná Jesű Krístu tôcô~ tuô hó. A měhtwó pé hó thi tôcô~ tuô ná Krístu yěnuô, a ki htwóhtya hó pé tèthítèphé hó. Dő Krístu akhu-akhyérò Cómarya dya hó pé phú kayácókayátę tahenuô hó. Htuňto pé htwóhtya hó Cómarya akayă sásě rò Krístu plwóhте pală

hó pè dő tèthú acú akhälé hó. 31 Mephúnuôrò, phú lisasékú hé, “Kayă dő a thézú phyéhtyalō ané tahenuô, a tōkò phyéhtyalō prétú lō Byacè mēhtuō pé hó lǔ nuôtahe pré.”[◇]

2

Krístu Khyáthyě Ané Dő Krusulō Ari-akyā

1 Vă khōbóthyó thĭ, bí vă hyă dônyă pé hó thĭ ná Cómarya alăangó akhĕnuô, liplò dő ū thégnéhtwó to tadûrò kayă tanĕdu lyă nídyé lahyă ané tahe nőe è tahenuô, vă hébènó pé thĭ tóphuō- to. 2 Mętěhérò, vă dyalyă htuōhó vă théplò ná vă ki hésodônyă prétú Jesù Krístu yětôprè ari-akyă ná atëthyě dő krusulō ari-akyă yěnuô pré. 3 Bí vă hyă kuō dő thĭ o bínúô tóphuō akhĕnuô, vă thégné nídyé vă tèhécérecé rò vă théisě tanyătadè có. 4 Htuōto bí vă hésodônyă pé thĭ akhĕnuô, vă hébè ilō-ilyánó thĭ ná prèlu hekhuphú a tècyátèdè tóphuō- to. Manárò thĭ zűe lahyă tè dő vă héso pé thĭ yěnuô tahe, mętěhérò Cómarya a Thé Sásě yěnuô a propryashyosō rò a dyéthégnéplö pé thĭ rò thĭ zűe hó. 5 Phúnuôrò, thĭ tèzütènyá yětahenuô, a thélèhtyaní dő prèlu hekhuphú a tècyátèdè tahe alo nuô máto. A thélèhtyaní dő Cómarya a tèprotèpryă shyosō yě alo hó.

Cómarya A Tèthítèphé Dő Adu-ază

[◇] 1:31 1:31 Jeremia 9:24

⁶ Kayă dő a tèzûsō tahenuô, vă ithyó pé èthi ná tèthítèphé ari-akyă tahe. Tèthítèphé yětahenuô, a hyă dő prèlukayă a o máto. A hyă dő prèlukayă dő a o ná a taryeshyosō nuôtahe a o mâtoto. Mètèhérò tèyětahenuô a ki pyékyă lō pă. ⁷ Vă hésodônyă pé ū ná Cómarya a tèthítèphé dő acóază tahe. Dönuđotha khěnuô, Cómarya dyéluő pé hí ū ná tèthítèphé yětahe hí to. Dő-Cómarya byályą tyahí hekhu to akhě pănuô, a taze-one pé htuôhó dő a ki mē pé pè tèlítètakhě yětahe hó. ⁸ Tèthítèphé yěnuô, kayă dő a htwō khuklókhuklyă dő hekhu yětahe thégně tōprè~ to. Èthi ki thégně yě hérò, èthi műthyéhtya ná Byacè dő a o ná a tèlítètakhě yětôprè dő krusulo takhyáto. ⁹ Phú lisásě hékyă dő nuôkhě,

“Tè dő Cómarya taritaryă one dő a ki mē pé kayă dő a møyí lǔ tahe agněnuô, ū myáhtyenó tōprè~ hí to, ū níhuǒnó tōprè~ hí to, ū tanetuǒnó è tōprè~ hí to.”[☆]

¹⁰ Manárò, Cómarya dyéthégně dřtú pé pè tèyětahe ná Thé Sásě Byacè.

Thé Sásě Byacè yěnuô a thégně lō tèpwǒtôcô. A thégně tuő lō có Cómarya a tètanę dő acóază tahe có. ¹¹ Phúnuôhó, kayă tōprè a tètanę lōpli tahenuô, è ná è thégně nídyédû pré. Tōprè~ ū thégněhtwó kuő lǔ to. A thyákuǒdû phúnuôhó,

---

[☆] 2:9 2:9 Isaia 64:4

túpré Thé Säsě Byacè thégně lõlõ~ Cómarya a tètanę tahe. Kayă dő aruô tahe thégněhtwó tuõ tóprę~ to. ¹² Cómarya dyé pë a Thé Säsě, rò Thé Säsě Byacè yënuô, a hyă dő prèlukayă a o nuô máto. Thyáphú pë ki thégněplö lõ tè dő Cómarya dyé tákra pë yëtahe agnënuô, pë níbèhó Thé Säsě Byacè dő a hyă dő Cómarya a o yënuô hó. ¹³ Phúnuôrò, bí pë ithyó pé kayă dő Thé Säsě Byacè o dő lükü tahe akhënuô, pë nöe prèlu hekhuphú dő a cyä hébè tahe a tèhébè tômű~ to. Pë hébè phú Thé Säsě Byacè ithyóithya pë nuôpré. Pë héplö pé kayă yëtahe ná témátęcō phú Thé Säsě Byacè ithyó pë nuôpré. ¹⁴ Manárò ũpěpě~ bëbè, dő a níbè kuõü Thé Säsě Byacè dő a théplökü to tahenuô, a phyésü kuõü Thé Säsě Byacè a tèithyóithya to. Kayă phúnuô tahenuô, a thégněplöbé kuõü angólasá to, a tanę lahyă pré ná a olőoklö pré, mëtëhérò, prë dő a héplöbé pé èthi nuôma túpré Thé Säsě Byacè tóprę pré. ¹⁵ Lõ~ kayă dő a níbè Thé Säsě Byacè yëtahenuô, a thégně luplú ré lõ htuõhó tèithyóithya yëtahe hó. Manárò kayă dő a níbè kuõü Thé Säsě Byacè to tahenuô, a thégněplöbé kuõü kayă dő a o ná Thé Säsě Byacè tahe a tètanę tahe to. ¹⁶ Phú lisásékü hé,

“Üpě tóprę thégněhtwóbé Byacè athéplö pë? Kayă dő a dyéthégněcwóbé pé kuõ Byacè ná a

tètanę tahe nuôma a o tôprèprè ē?”
 Manárò pè yětahenuô, pè níbè htuōhó Krístu
 athéplò a tètanę tahe hó.◊

3

Cómarya A Prèmetèphú Tahe

¹ Puővyá thi~, vă otőkuő ná thi dő arékhé
 nuôma, vă ithyó pé thi phú vă ithyó pé kayă dő
 a cüe nýdă Thé Sásé Byacè angó tahe nuôma aní
 hí to. Vă bè ithyó pé thi phú prèluhekhu phú dő
 a lûkhwó më pâpré a tèthézúthéló tahe nuôtahe
 pré. Matéhérò thi tèzúé Krístu nuô ashyo-asõ
 hító akhu-akhyé thi thyápâpré ná pacéphú dő
 a önúpă nuôtahe pré. ² Thi esè dő apryéazwö
 tahe nuôma aní hító akhu-akhyé, vă bè dyé օ
 pré thi pú nuôhtyé thyáná pacéphú tôprènuô
 pré. Tuőkhönyayé có bëbè a thyá pâpré ná thi
 e sée a pryé rò a níhító nuô. Vă ki ithyó thi
 ná tè dő acóazä tahe hérò thi thégnéplö hí to.
³ Mëtëhérò thi ohtwöprè thyá pâpré ná prèlu
 hekhuphú dő a krwölü më pâpré lahyă phú a
 tèthézúthéló o nuôtahe pré. Thi thékhwé nídyé
 khyélü tôprè ná tôprè, thi klyéthíngä nídyé khyélü
 nuôma a dyéluõhtyahó ná thi thyá pâpré ná
 prèlu hekhuphú nuôtahe pré väheto? Thi mëthyá
 pâpré ná kayă dő a züe kuõü Krístu to nuôtahe
 pré. ⁴ Bí thi hé nídyé khyélü, vă ma Paulu a

◊ 2:16 2:16 Isaia 40:13

khöpacę, vă ma Apollo a khöpacę akhě nuôma, thi
mę thyá păpré phú prèlu hekhuphú aléklő mĕnuô
pré văhéto?

⁵ Kihélolč rò, Apollo ma ūpě? Paulu ma ūpě? Pè
ma kayă mōhémoliphú dő a mę Cómarya atémę
tahe pré. Dő pè hésodônyaluō pé thi akhu-akhyě
thi zűenyáe ką lahyă Byacè Jesű Krístu. Phú
Cómarya dyétă pè témę tóprę ná tóprę nuô, pè
mę nýdû phú a nōmę pè yēnuô pré. ⁶ Vă ma
prèiluötă tèklwi. Apollo ma prèzühtyé. Manárò
prę dő a nōphéhtyaduhtya tèklwítélwí nuôma Cómarya
pré. ⁷ Prèiluötă tèklwítélwí ná prèzühtyé
yēnuôma a lodu lă mäto. A lodulő ū ma prę dő
a nōphéhtyaduhtya tèklwi yětôprènuô hó. ⁸ Prę
dő a iluötă tèklwi yě ná prę dő a zühtyé yě thényě
lō nuô, a tètaze myásű one tahe nuôma a thyálű
pré, aduklő ná lǔ to. Phú èthi tóprę ná tóprę
yácú-yáre měhtuohó tètahenuô Cómarya ki dyé
èthi tèrya nýkhwókè pă. ⁹ Pè ma prèmerólütę dő
Cómarya agně tahe pré. Thi ma athyáná Cómarya
a tarétarą dő pè lémę-e akhälę. Htuotto thi ma
athyáná hi dő Cómarya isóhtya è tômę.

¹⁰ Vă kuōke rò athyáná prèisóhtya hi dő
acyáadè tóprènuô. Mętehérò, Cómarya dyé vă
shyézű nýkră rò vă idě lyą hihtu kyadě khäshyé
ná ló tahe. Rò kayă dő aruô tahehenuô, a hyă
isóhtya dítú kuōke hihtu kyadě khäshyé dő vă

dělyä htuõhó ná løyë nuô alo. Manárò, èthi tóbè isóhtya phútë nuô, a bë më tătë lahyä. ¹¹ Hihtûkyadë khäshyé dô vă dělyä htuõhó ná ló máhó Jesù Krístu yënuô ma a o pré tóphotuõ. Të dô pë tökò zünení nuôma a má prétú Jesù Krístu yëtôprë pré. Ū dělyä khó dô aruô nuô a o pă tópho- to. ¹² Kayä tahehe dô a ithyó tătë ū ná témátécó tahenuô, a thyáhó ná a hyä isóhtya dítú hihtû kyadë khäshyé dô ū dělyä ná ló yë alo nuô hó. A thyáhó ná a isóhtya dítú hó ná htë, rű, mátorò lóngydupriðu tahenuô hó. Manárò dô aruô tahe kuõke rò, a hyä isóhtya dítú ná thò, mímó mátorò buõpü tahe dô alo yënuô hó. ¹³ Kayä tóprë ná tóprë a tëisóhtya hi a tècyátèdè yënuô, a ki oluõhtya shyé- Byacè Krístu hyä amónyé nuôtônyé pă. Kayä pwö- tóprë më tè tahenuô, ū ki mëmyá è ná mi pă. Tóprë ná tóprë a tècyátèdè atëmë yënuô, mi ki láú myá lõ pă rò a ki dyé hteluõ lõ pă. ¹⁴ Tătë dô ū hyä isóhtya è dô hihtû kyadë khäshyé yë alo tahenuô, a ki khyábë miláú hérò a tëisóhtya hi yënuô a ki níbè teryä níkhwókè pă. ¹⁵ Manárò, mi ki ūkyä atëmë yëtahe pă kihérò, a ki lacúkyä pă. Manárò, anébyacè nídû yënuô a ki níbè témélwóhtekä pă. Rò a ki siplékyä ná mi thyáná kayä tóprëprë sipléhtekyä ná mikyäňtä hi nuô pă.

¹⁶ Thí ma Cómarya a télühödu rò Thé Sásë Byacè dô a o dô Cómarya a o yëtôprë hyä nuõ

ohtwōprè dő thikü nuôma thi thégné nyă to
ě? ¹⁷ Kayă tōprèprè dő a mepyékyă Cómarya
a télühödu yenuô, Cómarya ki mepyékyă lü pă.
Mëtëhérò Cómarya a télühödu ma a sásë rò
thi nébyacè nídû nuôma máhó Cómarya léoní a
télühödu hó.

¹⁸ Lahölyä nídyé tă thiné tōprè~ támé. Kayă
tōprèprè ki tanelyä nídyé ané ná vă ma
prëthiphéphú tōprè henuô, a bë htwöhtya kayă
olooklò tōprè. Vă thezû henuôma phútëhérò,
è ki tanë nídyé ané ná vă ma prëthiphéphú
tōprè yenuô athyáná kayă dő a thégné kuõú
Cómarya to tahe a tétanë nuô hó. Thyaphé
a ki htwöhtya prëthiphéphú málakö dő Cómarya
anyehyä tōprènuô, a bë htwöhtya kayă olooklò
tōprè dő prëlu hekhuphú tahe a mèthénye.
¹⁹ Prëlu hekhuphú tahe tanë ná yëma tèthiphé
hó tahenuô, dő Cómarya agnë nuôma a má pré
tèolooklò pré. Lisasékü hé, “Prëthiphéphú tahe
tanë nídyé lahyä ané ná pë dë lă hó tadûrò
Cómarya púníkyä hó èthi ná èthi atëcyadè
adápä yenuôhó. Èthi atëmecyámëdè tahe nuôma
mápré dápä pré.”²⁰ Lisasë dő aruô tômä hé pó,
“Cómarya thégné ná prëthiphéphú tahe a tétaze-
one tahenuô, angolasá o to.”²¹ Phunuôrò, thi
krwókuô ná üpëpë~ bëbë, thi tó phyéhtyalô ní

¹⁷ 3:19 3:19 Joba 5:13   ²⁰ 3:20 3:20 Li Htuthéhtya 94:11

thiňé tóprè~ to. Ki hé tătă rò, télő~ plí nuôma thi tè pré. ²² Paulu bëbè, Apollo bëbè, Petru bëbè, hekhusiba lõ có bëbè, tèthyé ná tèhtwöprè bëbè, htúkhé khönyák khé yëbëbè, shyé~ nopă tóhtü bëbè, Cómarya dyétă lõ tèyëtahe dő a ki htwöbwíhtwötaryé dő thigné pré. ²³ Thí ma Krístu atè, rò Krístu ma Cómarya atè.

4

Krístu A Prèdônyăphú Tahe

¹ Thí tő dya lahyă pë phú Jesű Krístu a prëmetephú tahenuô. Thí tő dya lahyă pë phú prëmetephú tahe dő a ithyóithya hésoplö pë ū ná témátècó dő ū thégnénó híto dő nuôkhé tahe. Rò Cómarya dyétähó pë témę dő pë ki më yë agnë hó. ² Kayă dő ū dyétă lü témę tahenuô, a tòbè có ná atémę. ³ Thí ki héco vă ná Paulu tókuôròma ryázüe nícyá è ē, ma ryá zýení to è có bëbè, a léhéo náto. Kayă dő aruô tahe ki hé vă bëbè, a léhéo nátoto, mëtëhérò vă nébyacè nídu có rò vă hélyä nídyénó väné phú thi hé vă nuô tóphuôto. ⁴ Vă théplö yënuô mōmō a mō pré, vă théplö yë a dya kákhyé ná vă tèthú tócô~ to. Vă théplö yë a hé vă phútétë~ bëbè, aléhé o tócô~ to. Vă mëtë yënuô athú è, ma atö è nuô, prë dő a thégné väriväkyă rò a ki cëmyá vă pă tóprënuôma túpré Byacè tóprè pré. ⁵ Phúnuôrò tèciryा ashuoak khé hyă bë tyahíto nuô, cuôc cirya tă ū tóprè~ támé.

Opó tuő lahyă dő Byacè hyă cirya ũ pă tóphuő nuô. Tèouőobí dő tèkhítèlò akŭ tahenuô, a ki dyéhtyaluő pă. Rò prèlukayă a tètanę dôuődóbí dő a nőmę lŭ tahenuô, Cómarya ki dyéluő thégně pă. Bínuôkhě pă rò, phú kayă tóprè ná tóprè mę tè nuô, Cómarya ki htuthéní èthi pă.

⁶ Vă puővyá thi, thyáphú a ki htwöbwíhtwötaryé dő thigně rò vă hésoluő pé thi ná vărivăkyă ná Apollo ari-akyă phú tè dyéluőbyábű tōcô nuô hó. Tè dő vă thézű hé pé thi angólasá nuôma phúyě: “Mę talwólő tă lahyă phú lisásě ră o nuô támé.” Phúnuôrò yětôprè rò aryáklő ná dő nuôtôprè, cuô hture nédyé lahyă ũ phúnuô tóprè~ támé. ⁷ Maüpě tóprè hé nè ná nècyánèdè khóklő dû ná ũ phúnuô tóprè pě? Lő~ tè dő a o ná thitahe nuôma Cómarya dyé thi máto ě? Phúnuôrò, thi cuôcyé htyalõhtyamó nédyé thíné thyácóná Cómarya dyétă kră thi máto nuô phútétě?

⁸ Thi tanę ná lő~ tè dő thi lo tahenuô a o lópli hó, lő~ Cómarya ólyąkyă tahenuô thi nýbè lópli hó, thi tanę lahyă phúnuô. Thi tanę nédyé lahyă ná thi htwö códû hó khwí dő Cómarya ahtyeakékü cöhó ni, manárò pè rò pè htwöbé kuǒ hí ũ khwí to. Thyáphú pè ki htwö tőkuő khwí ná thi rò, vă thézű nőhtwö kuǒ lă hó thi khwí hó. ⁹ Vă hé phúyě mëtěhérò, a cō ná pè Prèdonyáphú tahenuô, Cómarya dya patíklő pè a tó ná ūruô

tahe. Htuōto athyáná kayă tă dő htökŭ tahe dő ū kíré mëthyě hó èthi dő kayă tōplutôphè a mèthenyě nuô. Rò athyáná lő~ mókhu tanéphú tahe ná prèlu hekhuphú tahe myá hyă tătő lő pè nuô. ¹⁰ Mëtëhérò dő pè krwö Krístu akhyě akhu-akhyérò ū hé pè ná kayă tamwí. Manárò thî kuōke rò, thî htwöhtya hó tè tōcô~ tuō ná Krístu hó akhu-akhyě, thî tanę nídyé cō lahyă thînë ná prècyáprèdèphú tahe hó. Pè rò pè hëcërecé dû pègnë pré, thî rò thî hëshyoressõ nyacó dădu~ ni. Ū tanę patí dûgnë pè pré. Thî rò ū mëlimetakhë cō dû dădu~ thî ni. ¹¹ Tuôkhönyárò pè ovïokö, pè ovïohtyě, pèküpèthyá dûgnë pré hyecazé hyecamû pré. Pè khyábè dû pègnë ümÿüpòní pè. Pè sôdöhi sôdöpré dû pègnë pré. ¹² Thyaphú pè ki ebëohtwö agnenuô, pè bë cyépryëcyéli eryä dûgnë tè. Bí ū isõ pè akhënuô, pè sôri kákhyësû ū. Bí ū mëcyëmecû pè akhënuô, pè khyáthéplòhtû sû pré ū pré. ¹³ Bí ū hé takhwótakè pè akhënuô, pè hé kákhyësû ryá pré ū pré. Tuôkhönyáyé, pè ma a thyá tadû pădûgnë pré ná ū cuô vïkyă thòthwíthòdô tahe ná hekhu paápao nuôtahe pré.

¹⁴ Vă thézü nôthétarë thî rò vă ră cuô pè thî li yënuô máto. Vă møyí thî phú văphú ná vânë nuô rò vă ithyóithya cuô nídyé thî pré. ¹⁵ Thárá dő a ithyóithya thî nuô a o cō aprè tôthó tadûrò thiphë ma a o pré tôprèprè~ tuô pré. Bí vă hésodonyá pè thî tèthékrümila rò thî züehyă hó Krístu akhënuô,

vă htwōhó thiphě hó. ¹⁶ Phúnuôrò vă kwíthézò thi ná thi ki krwō myábű kuǒ vă tèohtwöprè yě. ¹⁷ Dő tèritèkyä yě akhu-akhyérò vă nōhyä hó Timothy dő thi o hó. È ma athyáná vaphú ná väné dő vă mō nídyé rò acó ná angó dő Byacè akü tóprè. Kayä dő a krwō Krístu akhyé tahenuô, a tökò ohtwöprè lahyä phútenuô, a ki dyé thénéhtya khyé thi phú vă ohtwöprè hó yēnuô pă. Yēnuôma tè dő vă ithyó pé kayä dő a zükanyákä Jesü Krístu tahe dő khälé pwö~ tópho tahenuô hó.

¹⁸ Thi tanę lahyä ná vă hyä olë kuǒ pă dő thi to akhu-akhyé, dő thiklě tahehenuô a phyéhtyalō lahyä ané. ¹⁹ Manárò ki Byacè théplòo vă dő vă ki bë cuôolë kuǒ thi hérò vă ki hyä olë lë kuǒ thi pă. Shyé~ vă hyåtuôkuǒ thi pă rò, kayä dő a phyéhtyalō ané nuôtahe a mékryä~ itenuô vă ki hyä püthégnë tódû ná väné pă. Ma èthi niibë málakö tètaryépropryä dő Cómarya a o ē, mátorò a o byepré akhäu tabè a tèhébè pré ē nuô vă hyä püthégnë tódû ná väné pă. ²⁰ Kayä dő a o dő Cómarya ahtyéakékü tahenuôma, a o prétú khäu tóbè a tèhébè máto. Cómarya htulya tapleyä htuôlöhó èthi atèdyathudyathé tahe ná a tèprotèpryä hó. ²¹ Thi ki víkyä thi témë dő a mümýáricyä yétahe to hénuôma, vă ki hyáthéprwö sô nyä hó thi hó. Thi ki víkyä hérò vă ki hyä hébécéhèbènyä pré thi pă rò vă ki mō

nídyé thi pă. Phúnuôrò, thi thézű klő lahyă bíte tōcôtë?

5

Tècuôthú Prèmòprèkhú Ohtya Dő Prèzűetè plómụ Akü

¹ Khönyárò, ũ héluő pé vă, dő thi klě nuô kayă cuôthú prèmò rò a cuôthú nídyé khyédû ná amuňno o tōprè vă níhuő ũ hé pé vă phúnuô. Kayă dő a zűe Krístu to tahe có rò tèthú phúyenuô a mënó lahyă to. ² Ki mephúnuôrò, thi cuô phyéhtyalöcyá nídyé thíné phútë? Phû- ná thi phyéhtyalö thíné nuô, thi tō thépléthézò thyékyă có thíné có. Kayă dő a cuôthú phúyé tōprèprè nuô, thi tō véhtekyă lǔ dő thi aplóamụ akü. ³ Vă néklö oyę có ná thi tadúrò vă théplò ícü ná thi pré. Kayă dő a mëtèthú adu-ază phúyé nuôtahenuô, vă cirya hó è dő Jesű amwị akü phú vă otőkuő ná thi nuô hó. ⁴ Bí thi okú myáhtye tăsù rólo lǔ akhěpănuô, vă thézű nõmę lő thi pwő- tōcô dő athyáná vă otőkuő hó ná thi phúnuô. ⁵ Thyaphú ũ ki mepyékyă kayă yétôprè a thwihtyépházye a tèthézűthélö agnenuô, thi bë dyétăkyă kayă yétôprè dő khinéricyá khukló a takhukü. Thyaphú kayă yétôprè a théplòhtwöprè ki níbë témelwóhtekä shyé- Byacè a mónyé pă tonyé agnenuô, thi bë më phúnuô. Mëtèhérò thi

níbèhó Byacè a taryeshyosó ná a tèprotèprya hó akhu-akhyé mè lahyá phúnuô.

6 Thí cuõ hébè htyalõ tuõ thïngó phúnuôma amá to. Thénéhtya lahyá ngó tômú dõ a hé, “Huõmû takiphú pré rò a mëtapho lõ khómû tôk-ló,” ũ hé nuôma thí thégné vähé. Phúnuôrò kayá yëtôprè a tèthûnuô, a dyéhtwöhþya tuõkuõ lõ hó thí tômûlõ atèthû hó. **7** Thyaphú thí ki mwöpli latakli lõ agnenuô, thí bë phyéhtekyá huõmû lyë atèthû yënuô, túrò thí htwöhþya thyáná khómû thë dõ huõmûtapho otôto yënuô pă. Vă thégné tätè có ná thí ma kayá mwöplihiplo htuõhó tahe, mëtëhérò Krístu ma pë tècuõtalwópwë athímí dõ a khyáthyé htuõ pë hó dõ pëgné rò a plwökyá pë tèthû tôprè. **8** Phúnuôrò pë eõ rólü tècuõtalwópwë yënuô pó~. Khómû dõ a osilyä tõ ná huõmûtapho yënuô, pë tökò e è to. Huõmûtapho yënuô, a mè duhtya éhtya tèthû ná témümyáricyá tahe pré. Pë ki eõ rólü khómû dõ huõmûtapho otôsilyä to yënuô, ná khómû dõ a mwöplihiplo yënuô ná témâtècó yënuô tahe pó~!

9 Vă ră pë thí li dõ arékhé tóba nuôma, vă hé thí ná bóthyókhékhó tă ná kayá dõ a cuôthû prèmòprèkhú nuôtahe támé, vă ră hécuõ pë thí phúnuô. **10** Manárò vă hé phúyé nuôma, vă thézû hé ná bë bóthyóní ná kayá dõ a zûe kuõú Jesú Krístu to nuôtahe támé phúnuô máto. Dõ èthí

aklē tahehenuô kayă dő a cuõthú prèmòprèkhű, a kóvěkópra e nídyédû agně, a ehuôehí, a cóbě lahyă prèzō thĭ tahenuô a o akhu-akhyě vă thézű hé kayă phúnuô tahe máto. Kayă dő a zűe kuõš Cómarya to tahenuô thĭ bě bôthyóní èthi to kihérò, thĭ bě htecuô taphäkyă plúlă hó ná hekhu yěnuô hó. [11](#) Vă thézű hénúôma phútěhérò kayă dő a hélyá nídyé lahyă ané ná prèzütèphú tahe tadúrò a ki cuõthú prèmòprèkhű, a pů kóvěkópra enídyédû agně, a cóbě prèzō, dyámwihtyězo ū, emûöpryá mátorò ehuôehí thĭ tahenuô bôthyó tă èthi támé. Bí etõtõ pré ná kayă phúnuô tahe pré nuô etõtõ támé mé.

[12-13](#) Hétătă- ma, cirya kayă o dő prèzütèplómų aklő nuôtahe ma vă témę máto. Kayă phúnuô tahe ma Cómarya cirya dû èthi pă. Manárò thĭ tókò cirya nídyédû thĭ prèzütè plómuphú tahe nuôma máto ě? Lisásékű hé, “Véhþekyă kayă můmyá dő thíklé nuô,”[* 5:12-13](#) rò thĭ bě mē kuõ phúnuô.

6

Puõvyá Krístuphú Ná Krístuphú Éhtya Lǔ Dő Kayădu Hí

[1](#) Thĭ ki klyélüngälű hérò thĭ cuõ éhtya cirya tuõ lǔ tóprë ná tóprë dő kayădu dő a zűe Krístu to tahe ahi mëtë? Thĭ ná thĭ é hébèplö nídyé

---

* [5:12-13](#) 5:12-13 Li Dônyá 17:7

lǔ rò thi nōcirya ná Cómarya akayă tahe to mëtē? ² Cómarya akayă tahenuô, a ki cirya prëlu hekhuphú pānuôma thi thégnē to ē? Thi ma kayă tahe dő a bë cirya cō prëlu hekhuphú o dő hekhu yétôba lǒ cō pă akhu-akhyé, tèritèkyá phúböphúbí yétahe pré rò thi tóbè hébèplö pë nyă ū to ē? ³ Dő mókhu pă nuô, pë bë cirya cō mókhu tanéphú cō pă tahe nuôma thi thégnē to ē? Phúnuôrò hekhunékhu a tèklyélüngälü phuyé tahe pré rò pë cuô ciryaní to mëtē? ⁴ Tèklyélüngälü phuyé ki ohtwohtya rò, thi cuô tō kayă dő a htwó kuô prezütè plómuphú to tahe a o rò thi cuô nōcirya tuô èthi mëtē? ⁵ Thétarë tadû~ kë cō. Dő thi prezütè plómuphú aklé nídû nuô kayă dő a o ná tètanęcyá rò a hébè ciryacyá pë Krístuphú yétahe a tèklyéngă lǔ yě bí aplékű nuô patítadû tóprë nuôma aklyá o nyă pré. ⁶ Thi cuô më khódû lahyă thignē phútë. Thi ná thi cuô éhtya tuô lǔ dő kayădu hi rò cuô nōcirya tuô ná kayă dő a zýe kuôň Krístu to yétahe vă!

⁷ Dő thi ná thi cuô éhtya hébè lǔ dő kayădu hi akhu-akhyé, a dyéluô hó ná thi lacúkyă lõlátakli hó. Phû~ ná thi mephunuô rò thi khyáthéplòhtü pékyă thi puôvyá dő a mëthú thi yenuôma aryáklö to ē? Phû~ ná thi éhtya thi puôvyá Krístuphú dő kayădu ahi nuô, thi plwó thukyă thi tåmuotâtë tahe nuôma aryáklö pă cō. ⁸ Phuyénuôrò thi më to. Thi cuô mëthú nídyé khyélü tóprë ná tóprë.

Htuōto thī cuō püphezépléphe nídyé khyélü tōprè ná tōprè. Thī Krístuphú ná Krístuphú cuőmę nídyédü lü phútē.

⁹ Kayāhă kayákákè, kayă műmyáricyá tahenuô a htwō ní kuōču Cómarya a htyéphuképhú dő lühtyélükékü to pă nuôma thī thégně to ē? Thyáphú thī ki měthú tă lahyă támę nuô, tanę tătă lahyă vă hé thī yěnuô. Kayă dő a lükrawomę těthézú patápatō tahe, kayă dő a cóbě pręzō tahe, kayă dő a cuôthú ūphúümě tahe, prękhü ná prękhü cuôthú khyélü nuôtahe, ¹⁰ htuōto kayă ehuôehí tahe, kayă dő a pÿ kóvěkópra e nídyé dûgně tahe, kayă emŷöpryá tahe, kayă dő a dyámwihthyézö ū, ná kayă dő a lahōe ū rů tahenuô a htwō ní cyá kuōču Cómarya a htyéphuképhú dő lühtyélükékü to. ¹¹ Dő thíklě tahehe nuô, dő nuôkhě ma a htwō htuōhó kayacyé kayäricyá thyáná nuôhó tadúrò Cómarya siplíkyă htuōhó thī těthú hó. Rò khönyáyé thī htwō hó Cómarya atě hó. Dő Byacè Jesú Krístu ná Cómarya a Thé Sásě akhu-akhyérò khönyáyé, Cómarya dyahó thī phú kayäcökayaté tahenuô hó.

Dyénöe Thī Néklö Yěnuô Dő Cómarya Aljatakhě Agně

¹² Dő thíklě tahehenuô, a hé, “Vă mę ītětě~ ma aní pré,” a hé phunuô ma a máhó tadúrò ītětě~ ma aryá lő dő thigně mäto. Vă mę ītětě~ ma aní pré tadúrò vă plwöhtwō väné ná lő~ tè dő

vă thézű m  nuôtahe ac  to. **13** “S e ma h k  agn , h k  ma s e agn ,” kay  tahehe ki h  ph nu . Am v , man r  y ny c nu  Cómarya ki m py ky  l  p . N kl  y ma l n  e n  t  pat pat  agn  m to. M d  l n  e n  Byac  a t th z  n m  p  tahe agn  pr . D  Byac  y  akhu-akhy r , shy - nop  a ki m  iht k k hy  khy thy  p  n kl  y nu  p . **14** Cómarya d  a m htw pr  k k hy  Byac  d  t thy  y t pr nu , a ki m htw pr  k k hy  ku  p  d  t thy  n  a t prot p ry  shy s  y nu  p . **15** Th  n kl  y nu ma a m d  Krístu an kl  kr kr  tahe nu ma th  th gn  to  ? V  phy  Krístu akr akr  y  r  v  n omy  t  n  himy ph mu  ma a k  ny   ? Ki m ph nu ma an  taki~ to. **16** Kay  t pr pr  d  a om y  t  n  himy ph mu  nu , a htw htya h  t thwitu  t zyetu  n  himy ph mu  y  h  nu ma th  th gn  to  ? “Èth  y  th ny  nu ma a htw htya h  l  t thwitu  t zyetu  h ”¹⁶ lis s k  hé ph nu . **17** Man r  kay  d  a htw htya h  t c ~ tu  n  Byac  tah nu , a htw htya h  t c ~ tu  n  Byac  d thud th  t ky  h .

18 Cu  taph ky  lahy  n  t cu th  pr m pr kh  nuôtahe n ~. T th  d  aru  it t - b b  nu  a m b  s  t  n  kay  an kl  ph  cu th  pr m pr kh  at th  y nu  to. Kay  d  a cu th  pr m pr kh  tah nu  a m th 

¹⁶ **6:16** 6:16 Hekhuhtw l  2:24

lyä nídyédû có anéklö có hó. 19-20 Thí néklö yěnuôma Thé Säsë Byacè dô Cómarya dyélyä pé thí yětôprë aléo a télühödu nuôma thí thégnë to ě? Metéhérò Cómarya ipri ngudungusí htuôhó thí akhu-akhyë, thí néklö yěnuô thí ténídû má pâ to hó. A htwöhtya hó Cómarya atë hó. Phúnuôrò nőe lahyä thí néklö yěnuô dô Cómarya aljatakhë agnenuô ní~.

7

Tèsudyă Tèphyéméphyévé Ari-akyă

¹ Khönyárò, vă ki rădonyaplö kákhyësû pé thí ná thí sudyă vă dô thí likü nuôtahe. Thí sudyă vă ná ki phyéméphyévé to ma aryáklö kô thí hé phúnuô. Prèkhü ki phyé amë to ma aryáklö.

² Manárò kayă dô a cuôthû üphúümë, a cuôthû prèmòprèkhü tahe yō oé talwósûlû akhu-akhyë, prèkhü pwö~ tóprë tókò phyé lahyä amë, rò prèmò pwö~ tóprë tókò phyé lahyä avë. ³ Prèkhü tóbè omyë tő ná amë. Bí vë thézû omyëtő ná amë akhënuô, më tò yo nídyé to, phúnuôhó, bí më thézû omyëtő ná a vë akhënuô, vë tò yo nídyé toto.

⁴ Më anéklö yěnuôma atë tûdû máto, vë atèný kuô dûdû. Phúnuôhó vë anéklö yěnuô a tétûdû máto, më atèný kuô dûdû pré. ⁵ Më ná vë a tèthézûthélö tóprë ná tóprë nuô, bë yo nídyé lü to. Manárò bí thí thézû kwicóbë thuôkrûthuôkrë tûdû akhënuô, thí ki théplötö lü dô thí ki omyë taphä khó nyëlä

lǔ to kihénuôma aní pré. Manárò thĩ kwicóbě htuõnuô, thĩ bẽ omyëtő khyélǔ, mëtëhérò ki thĩ khöpë dyé thĩ théplò to hénuô, khinéryá khukló ki ilo-ilyání thĩ pă. ⁶ Vă hé thĩ phuyénuôma vă nöshyo thĩ máto. Mädû vă dyéthegnë cwó thĩ pré. ⁷ Ki hélaköma vă thézú nöopală kuõ lõ thĩ phû väyë. Manárò Cómarya dyétä tóprè ná tóprè nuôma a thyálǔ to. Yëtôprè rò a dyétä lǔ shyézú yëtôcô dő nuôtôprè rò a dyétä khólǔ shyézú dő aruô tócô ke a më phunuô.

⁸ Phunuôrò kayă dő a o ná hi ná pré to thĩ tahe, ná prëmòokryá thĩ tahenuô, aryáma opală plehyă lă kuõ lahyă phû vă yënuô hó. ⁹ Manárò thĩ ki khöpë nídyé thĩ théplò to hérò, tarú phyé lahyă phuméphuvè nuô. O ná hi ná pré ma aryáklö pă có ná théplò tanę patápatö mûmyá nuôtahe có.

¹⁰ Kayă dő a oná phuméphuvè tahenuô, vă thézú ithyótäkyă èthi ngó tômű. Tëithyó yënuôma vă tëithyó máto, Byacè ithyókyă ná ané có. Rò a hé ná më bẽ okyäní avë to. ¹¹ Manárò a ki okyă hérò a bëphyé taple nípă avë to. A ki o túdû ma aní pré, mátorò a ki hébèplö khyéthyá ná a vë rò a ki ką otókuõ khyéthyá ná lǔ hénuôma aní pré. Vë ma a bẽ okyäní amë toto.

¹² Vă thézú hé pé pô kayă dő aruô dő thïklë nuôtahe. (Manárò, yëma Byacè hékyă máto.) Vă tëithyó nídû pré. Vă thézú ithyókyă vë dő a ki htwöhó Krístuphú rò amë ki züe kuõhí Krístu to

tadúrò amě yě ki thézű oplehyă tőkuőpă ná avę hénuô, avę bę okyäní amě to. ¹³ Phúnuôhó mě dő a htwöhó Krístuphú rò a vę ki zűenyäe kuő hí Jesü Krístu to tadúrò avę ki thézű oplehyă tőkuőpă ná lǔ hénuô, a bę okyäní avę to. ¹⁴ Mętěhérò, thi dő a zűe pę Byacè Jesü tahenuô, thímě bębę, mátorò thívę bębę, a ki zűe kuő hí pę Byacè Jesü to kihérò, dő thi yő zűe tę akhu-akhyě, Cómarya ki sőri èthi pă. Rò a ki sőri tőkuő thiphútihilyę tahe pă. Cómarya ki sőri thiphú tahe to hénuô, thi phú tahenuô a ki thyákuő lő ná kayă dő a zűe Byacè to nuôtahe aphúalyę nuôtahe pă.

¹⁵ Manárò mě bębę, vę bębę dő a zűe Krístu to yětôprënuô a ki thézű okyäré hérò a okyă dû. A ki męphúnuô hérò, kayă dő a zűe Krístu yětôprënuô a tóbë otőní ná kayă dő a zűe Krístu to yěnuô tōprë to. Mętěhérò Cómarya éhó thi dő thi ki olű ná tępëtëdwö pré. ¹⁶ Mě dő a htwöhó prezűetëphú tahe thi~, dő thikhuthikhyě rò vę htwöhtyacyä prezűetëphú to thi hécyä to. Phúnuôhó vę dő a htwöhó prezűetëphú tahe thi~, dő thikhuthikhyě rò thímě htwöhtyacyä prezűetëphú to thi hécyä to.

Ohtwöprë Phú Cómarya É Nę Nuô

¹⁷ Thi pwő~ tōprë tőkò ohtwöprë plehyă lahyă phú Cómarya dyétä thi bí a é thi akhěnuô. A mę one htuő lő nyă hó dő pę ki ohtwöprë phúyě

nuô nyă hó. Tèithyóithya phúyenuô, vă ithyótă lő htuõhó dő prèzüetèplómụ akŭ pwõ~ tópho hó. ¹⁸ Kayă dő a dútalí htuõhó phá rò Cómarya ki é lǔ tahenuô, a tóbè mësímékyă ní a tèdútaliphá a témátèdyă yěnuô to. Kayă dő a dútalí kuõű phá to tahenuô, Cómarya ki é èthi hérò a lo dútalí pă phá to. ¹⁹ Mëtëhérò, dútaliphá bëbè, dútaliphá to bëbè a lodu lă máto. Tè dő a lodulõ ũ tôcôma tènídă Cómarya mekyångó tahe yěnuô hó. ²⁰ Bí Cómarya é kayă tôprèprè akhënuô, è htwö kayă phútë tôprènuô a tökò ohtwöprè plehyă lă phúnuô. ²¹ Bí Cómarya é nè akhënuô, nè htwö có cý bëbè, a léhéo ná to. Manárò nèbyacè ki hé nè ná thézý cuõ bíte ma aní hó a ki hé rò htecuõ nuô. ²² Mëtëhérò nè htwö cý tadûrò, bí nè zûehó Byacè Jesú akhënuô, a dyahó nè phú kayă tôprè dő a ní hó tèpală nuô hó. Phúnuôhó kayă dő a htwöno cý to tôprènuô, bí a zûehó Byacè Jesú Krístu akhënuô, è htwöhó Byacè Jesú Krístu acý hó. ²³ Cómarya iprī ngudungusí nyacó thi akhu-akhyé, cuõ htwö pă tă lahyă prèlukayă acý támé. ²⁴ Phúnuôrò puôvyá thi~, bí Cómarya é nè akhënuô, nè htwö kayă phútë, nè më tèmë itënuô, tarú ohtwöprè, bóthyó plehyă lă hó Cómarya ná nè tèmë yěnuô hó.

*Tësudyă Kayă Dő A o Ná Hi Ná Prè Hítô Tahe
Ná Prèmòokryá Tahe Ari-akyă*

²⁵ Khönyárò vă ki hésodônyapló pé thi ná kayă o ná hinápré híto tahe ari-akyă. Tèritèkyă yěnuôma, Byacè mekyänó ngó to. Manárò vă thézú dyéthégné pé thi ná vă temyáhye. Mëtëhérò Cómarya thézóní vă akhu-akhyě, züení lahyă vă nuô. ²⁶ Mëtëhérò, pè htûkhé khönyáyé, tèpyátèsé, tèmecyémecü o ná prèzütèphú tahe akhu-akhyě, kayă dő a o ná hinápré híto tahenuô, oplehyă lă lahyă phúnuôma aryáklö vă tanę phúnuô. ²⁷ Thímě o ē? A ki o hérò tanę dő ki dyakyă è támé. Thi phúthè lahyă ē? Thi ki phúthè pă lahyă hérò pÿphyé tă lahyă thíméthívè támé ní~. ²⁸ Manárò thi ki phyé thíméthívè hérò thi mëthú tè máto. Prèmò opală tóprè ki phyé avè hérò a mëthú tè máto. Manárò phú mënávè bë myáhyebè ná tèpyátèsé dő a tèohtwöprè akü tahenuô, vă thézú nomyáhye thi to.

²⁹ Khöbóthyó thi~, vă thézú hé thi ma phúyé: mónyé tadû phûtya hó. Cáhtya khönyáyé tăplehyă, kayă dő améo avè o tahenuô, a tökò ohtwöprè lahyă phú kayă dő amë oto avè oto tahenuô. ³⁰ Kayă dő anguñahè tahenuô, a tō më lahyă phú èthi nguñ to nuô. Kayă dő a thékrü tahenuô, a tō më lahyă phú èthi thékrü to nuô. Htuôto kayă dő a ipri tè tahenuô, athéplò tóbè ícúní ná tätè dő a ipri yétahe to. ³¹ Kayă dő a nõe tãmuötätè dő hekhu yëtahenuô, a bë tanedu nídyé tätè dő hekhu yëtahe to. Mëtëhérò lõ~ tè dő

a o dő hekhu yě tahenuô, a oklòma nyě tacúprè máto akhu-akhyě, vă hé thi phúyě pré.

³² Hekhu a tămuōtătè yětahenuô, vă thézű năkúnăkyă thi to. Kayă dő amě o to tōprènuô, a thézű krwölû mëtö Byacè athéplò akhu-akhyě, a be sásě a tètanę tahe dő Byacè agně. ³³ Manárò, kayă dő amě o tōprènuô, akúakyă ná hekhu a tèphyétémę tahe agně. Mëtëhérò a thézű krwölû mëtö pré amě théplò. ³⁴ Phúnuôrò, kayă dő amě o tōprènuô, athéplò o nyémě. Prèmò dő avě onó tóphuō- to tōprè, mátorò prèmòokryá tōprènuô, a be sásě a tètanę tahe dő Byacè a tèphyétémę tahe agně. Mëtëhérò a thézű dyélyä lő anéklő ná athéplò nyécôlő dő Cómarya agně. Manárò prèmò dő avě o tōprènuô, a békùbékÿă ná hekhunékhu a tèphyétémę tahe. Mëtëhérò a thézű krwölû mëtö avě théplò. ³⁵ Thyáphú a ki htwöbwíhtwörtaryě dő thigné rò vă hé phúyě pré. Vă pු mëdídýä tătă thi máto. Thyáphú thi ki ohtwöprè tătötăbè lahyă, htuōto thyáphú thi ki dyélyä lóthulóthé lahyă thíné dő Byacè a tèphyétémę agnenuôrò, vă thézű mëcwó thi phúnuô pré.

³⁶ Hékuôré, prèmò dő nè hyásudyă htuôhó è yětôprènuô, nè thézűshyo nyacó lǔ rò nè tanę shuôshuô pré ná nè ki phyé ná lǔ kihérò, phyékyă è nuô. Nè ki mëphúnuôma tèthú o to. ³⁷ Manárò prèkhü yětôprè ki dyalyä htuôhó athéplò ná a

ki phyé pă prèmò yětôprè to, htuɔrò a ki khɔpé nídyé athéplò hó kihérò, a ki phyépă amě to rò a ki-o hó phúnuô hénûoma aryá pré. ³⁸ Phúnuô akhu-akhyé, prèkhü dő a phyé amě nuô aryá nyacó, manárò prèkhü dő a phyé amě to nuô aryá lóklö pă có.

³⁹ Prèmò tóprènuô, avè ki thyéhíto hérò a ki phyé taple avè hénûoma aní to. Manárò avè ki thyé htuɔhó kihérò a ki thézý phyé taple prèkhü dő aruôtôprè hénûoma aní hó. Manárò a tòbè phyé pré prèkhü dő a zýe Byacè Jesű Krístu nuô pré. ⁴⁰ Manárò a ki phyé pă avè to hénûo, a mɔklö lǔ. Yëma máhó vă tèmyáhtye ná vă tètanë tahe. Vă tèhébè yënuô, vă zýe ná Thé Sásë Byacè dyéluô vă pré.

8

Sèe Dő Ź Buôhtya Ná Prèzø Tahe Ari-akyă

¹ Khönyárò vă thézý räcuő pé thi sèe dő ũ buôhtya ná prèzø nuôtahe ari-akyă. Thi hé ná prèzø tahe nuôma a tèprotèpryä shuos̄ dő a lémepé pè nuô a o to nuô pè thégnë, thi hé phúnuô ma amá vă. Thi tèthégnë yënuô, a nɔphyéhtyalö thi ná thi né manárò tèmo nuô a mècwómékö málakö có ũ có. ² Kayă dő a tanë nídyé ané ná vă thégnë élă hó tahenuô, tè dő a tòkò thégnë tahenuô, a thégnë hí tòcô~ to. ³ Manárò kayă

tôprèprè dő a mo Cómarya nuô, Cómarya thégně lǔ ná è ma akayă hó.

⁴ Phúnuô akhu-akhyě, esèe dő ũ buôhtya ná prèzø tahenuô, pè thégně ná prèzø yénuôma a kyădĕ pré, angòlasá o tōcô~ to. Pè thégně kuǒ pó dû ná Cómarya nuôma a o pré tôprè~ tuõ.

⁵ Cómarya máto dő kayă cóbě lǔ tahe nuôma a o ényacó. Rò èthi hé lahyă, cómarya yëtahe nuôma a o dő mókhu, mátorò a o bí hekhu yě, phúnuô. Rò cómarya máto yëtahenuô èthi cóběhtya nídyé lǔ phú èthi cómarya, èthi byacè tahenuô. ⁶ Manárò pè thégně ná Cómarya ma a opré tôprèprè~ tuõ pré. È ma pèphé, è ma a byályá tèpwö~ tōcô rò pè ohtwöprè pé dő lügně. Byacè ma a opré tôprèprè~ tuõ pré, è ma Jesù Krístu hó. Cómarya nöbyátă dítû tèpwö~ tōcô ná Jesù Krístu. Prè dő a dyé pè théhtwöprè ma má è hó.

⁷ Manárò, pè puôvyá Krístuphú tahehe dő a thégně tătę kuǒ lő hí tèthégně dő vă ră pé thi khönyáyě to nuô a o tahe. Bí èthi zýe tyahí Jesù to akhenuô, èthi tanę ná prèzø yëtahe nuôma a taryeshyosö o akhu-akhyě èthi kíré vïkyă a tètanę yëtahenuô, apyásasé nyacó dő èthi agně cō. Rò bí èthi esèe dő ũ lütyáhtya ná prèzø yëtahe akhenuô, a mo lüthéplò to, rò a mëthú hó tè hó a tanę lahyă phúnuô. ⁸ Sèsèo yénuô a mëryáhtyatö pè tèbóthyókhékhó ná Cómarya taki~ to. Pè e bëbè,

pè e to bëbè, a léhtwöbwí htwörtaryě tó dő pègně tōcō~ to.

9 Thí thézű e tè itétě~ nuô thi ení pré tadúrò, ròný lahyá thíné ní~. Mëtëhérò thi më tè tahenuô, nõhtwöhtya tă télakhúlalö dő kayă a tèzütènyá patí tahe agně támé. **10** Hékuôré, kayă dő atèzű patí tóprëprë ki myáhtye thi cuô phyé esè dő ū lühtya ná prèzø yě, hébyenuô. Thi thégně ná prèzø yënuôma a kyădě pré, angólasá o tōcō~ to tadúrò kayă dő a thégně kuôd to yëtôprënuô a myábû kuô thi rò a ki cuôphyée kuô pă. A phyée rò a mo lüthéplò to, tadúrò a ki phyée pă. **11** Phúnuôrò thi puôvýá dő atèzű patí yëtôprënuô, thi tóbè thègně ná Krístu khyáthyé pé tókuô dő ègně. Mëtëhérò dő thi thégně tèyě ná thi mëtè yě akhu-akhyérò thi mëpyámësë hó thi puôvýá yě hó. **12** Dő thi mëphúnuô akhu-akhyě thi mëthúhó thi puôvýá yëtahe hó. Mëtëhérò atèzű patí rò a krwö myábû mëkuô thi rò athéplò mo nídyé to akhu-akhyě, a thyá hó ná thi mëthúhó Krístu nuô hó. **13** Mëphúnuôrò, dő vă e tèzye khukhyérò a ki dyéhtwöhtya puôvýá Krístuphú tóprëprë a télakhúlalö kihénuô, vă e pă tèzye tóphuô~ to. Mëtëhérò vă thézű nõhtwöhtya télakhúlalö dő vă puôvýá Krístuphú yëtahe agně to akhu-akhyě, vă e pă to pré.

Prèdônyaphú Tahe A Tèphyétèmè Ná A Tètaryeshyosò Tahe

¹ Vă ma prèpalaphú tóprè máto ē? Vă ma Prèdônyaphú tóprè máto ē? Ma vă myáhtyenó kuō nyă hí pè Byacè Jesú Krístu to ē? Vă krümé Byacè atémé akhu-akhyé, thí zükanyákä hó Krístu hó nuôma amáto ē? ² Kayă aruô tahe dyakuō vă phú Prèdônyaphú tóprè to tadúrò thí rò thí tóbè dya vă phú Prèdônyaphú tóprènuô. Mètěhérò thí ná Krístu htwöhtya hó lǔ tóco-tuō akhu-akhyé, thí dyéluō tätē hó ná vă ma Prèdônyaphú a málakö có hó tóprè hó.

³ Kayă tahe ki pü sudyă vă ná vă mètë yé ariakyä kihérò vă ki hésù èthi, ⁴ vă mè tèmeyë rò vă tókò níbè nyă ū tèbuôebuôō vă to ē? ⁵ Vă phyé kuō vámë dő a züé Krístu rò vă ékrwöcuõní kuō è ná klyá phú Prèdônyaphú dő aruô tahe mènuô bëbè, phú Byacè a puôprèkhü thí nuôtahe mè nuô bëbè, phú Petru mè nuô bëbè, vă mè kuō phúnuô ma aní nyă to ē? ⁶ Tanemyá mò lahyă. Pè mètë phúyë rò ū kò mècwó kuō nyă pè to ē? Túnyä pré vă ná Barnaba bë püepürya buôelya nídyé nyă dû hó pènë phúyë nyă pré hó ē?

⁷ Hékuõré, klyéphú tahenuô, a mè klyé atémé rò a lókyä nídyédû arű nuôma a onó nyă ē? Prèisò thòbithémô tóprènuô, a enó nídyé kuō a thòbithè to nuôma a onó nyă ē? Kayă dő a kyë púpané tóprènuô, a tókò níbè nyă akhwóakè to ē? ⁸ Vă hé

pé thi yenuôma prèlukayă a tètanę túdû nyă pré ē? Cómarya a tèthyótèthya hé kuǒ nyă phúnuô to ē? ⁹ “Thi nőzítäthyé pú ná buō akhenuô, taklwöbí tă akyäkŭ támé”[✳] Mosè a tèthyótèthya hé phúnuô. Cómarya hé phúyenuôma thi tanę ná a hé pé prétú pú agně pré ē? ¹⁰ A hé pé pègné máto ē? Yëma a hé málakö pé có hó pègné hó. Kayă dő a hyă htá pé ū lyá ná kayă dő a hyă kē pé ū buō tahenuôma, a myásű nyă hó dő a ki níbè lahyă akhwóakè tahe dő a léeléo agně hó. ¹¹ Phúnuôhó, pè hésodônyă pé thi ná Cómarya aläangó dő athyáná kayă dő a pruôtä tèklwítélwí tahenuô hó. Pè tō myásű kée nídyé khyë thi tèmecwó dő thi o nuôma a konyă to ē? ¹² Kayă dő aruô tahe hyă hésodônyă pé thi rò thi ki mècwómékö èthi henuô, pè rò thi tókò mècwómékö nyacó pè máto ē? Pè kwí thi tèmecwó ma a kò pré tadûrò pè kwînó ná thi tócô~ to. Thyaphú pè ki më dídödîdyä tă Krístu a tèthékrümila tèmenuô, pè yácú khyáthéplòhtü có tèpwö~ tócô có. ¹³ Thi thégné tätę dû hó ná kayă dő a më tèphyétèmë dő tèlutyă hökŭ tahenuô, a e lahyă pré sèsèo dő a o dő tèlutyă hökŭ nuôtahe pré. Kayă dő alüatyähtya pé ū yëtahenuô, èthi e nídyé khyë lahyă pré tèzye dő ū hyă lühtya yenuô tahe pré ma thi thégné to ē? ¹⁴ Phúnuôhó kayă dő a dônyă tèthékrümila tahenuô, dő a më tèmeyé akhu-

[✳] 9:9 9:9 Li Dônyă 25:4

akhyě, ũ tō buôe èthi, Byacè hékyă phúnuô.

¹⁵ A kò dő vă tōkwí có thi témecwó có tadúrò vă kwí thi tōcô~ to. Htuôto vă thézű nōmecwó thi ná vâné rò vă ră pé thi liyenuô mâtoto. Vă thézű mēdídya têthékrümila taki~ to. Phû~ ná vă mephúnuôrò, vă thyékyă nuô~ ma a moklő pă có. ¹⁶ Vă léphyéhtyalô nídyé vâné ná vă dônyâhésô pé ũ têthékrümila yênuô akhälé o ná tôpho~ to, mêtéhérò Byacè mekyă nyă ná vă bë dônyâhésô pé ũ têthékrümila. Vă ki dônyâhésô pé ũ têthékrümila yê to hênuô, a kicyékicû nyacó vă bá~ tê pă. ¹⁷ Têmë yênuô vă ki nwóphyénwómë nídyédû pré kihérò, vă phyé akhwóakè ma a kò pré. Manárò vă nwóphyénwómë nídyédû máto. Cómarya nwóhtya vă rò a dyétäkyă témeyë dő vă khadákù akhu-akhyě, vă bë më phú a dyétä vă, a nōmë vă nuôpré. ¹⁸ Kihéphúnuôrò, vă kíré níbè kuô akhwóakè ítë pă? Akhwóakè dő vă níbè nuôma máhó vă dônyâ pé ũ têthékrümila yênuô hó, a kò có dő vă tō kwí kuô témecwó tadúrò vă phyé kuô akhwóakè to yênuô hó.

¹⁹ Vă ma prèpalaphú tôprè rò ũ mècwómékô nò vă to akhu-akhyě, vă lo nídă èthîngó to. Manárò thyaphú ũ ki zûkanyákà é Byacè Jesú agnenuô, vă thézű htwö pé có kayă pwö~ tôprè acú có. ²⁰ Thyaphú Judaphú tahe ki zûkanyákà kuô Byacè Jesú Krístu agnenuô, bí vă o kuô dő èthîklé akh , vă m  thyákuô phú Judaphú tahe m  nuô. Vă o

dő Mosè a tèthyótèthya alě máto tadúrò thyáphú èthi ki züenyáe ką kuō Byacè Jesù agnenuô, vă bę lûkrwō mękuō tèthyótèthya phú èthi mę nuō pré. ²¹ Thyáphú kayă dő a thégně kuōu Mosè a tèthyótèthya to tahe ki zükanyáką kuōu Byacè Jesù Krístu agnenuô, bí vă o kuō dő èthiklę akhě, vă mephú pę Judaphú aléklö mənuō to, vă mę thyákuō phú èthi mənuō pré. Manárò vă krwolū mę kuō Cómarya a tèthyótèthya to, vă hé phunuō máto. Ki hétätäma vă ma kayă tóprę dő a lûkrwō mę nyacó Krístu a tèthyótèthya tóprę cō. ²² Thyáphú kayă dő ū męcyę èthi, pęepęo èthi tahe ki zükanyáką kuō Byacè Jesù agnenuô, bí vă otókuō dő èthiklę akhě, vă ohtwöprę thyákuō phú èthi nuō. Thyáphú kayă tahehe ki nı̄bę kuō témelwóhteką agnenuô, vă myápüş ohtwöprę tätötäbę kuō pwö~ tōcō phú èthi pwö~ tóprę ohtwöprę nuō cō. ²³ Vă mę tějtetě~ bębę nuō, vă mę dő těthékrümila agně pré. Thyáphú vă ki nı̄bę kuō těhékrümila a tèsori tahenuô, vă mę hó phunuō.

²⁴ Ū klya dícě lǔ nuôma, ū klyapluklyaphè cō tadúrò a klya pę lő ū nuôma a o pré tóprę pré, rò ū dyé téklya nı̄khwókè tú è tóprę pré nuôma thi thégnédū hó! Shyé~ nopă, thyáphú thi ki nı̄bę kuōu tèsori dő Cómarya a o nuô rò thi tō yácú-yáre, cyépryęcyęli krwókuō lahyă Cómarya akhyę thyáná kayă klyadícě dő a thézű klya pę ū rò a thézű nı̄bę téklya nı̄khwókè yenuō tahe

cyépryěcyéli klya nuô. ²⁵ Lő~ kayă dő a klyadícĕ tahenuô, a bè khõnídyé athéplò, a bè ithyólyá nídyé lahyă athéplò a tèthézúthélö tahe. Thyaphú a ki níbè ū ki mělímętakhě èthi ná khuklwō dő anóakă, apyéakyäcyá yétahe agněnuô pré rò, a khō nídyé lahyă ané phunuô. Manárò pè dő a zűe Jesú Krístu tahenuô, pè ki níbè ū ki mělímętakhě pè ná khuklwō dő anóakäcyá to tahe pă. ²⁶ Phunuôrò, thyaphú vă ki níbè kuō tèyě agněnuô, vă thyácóhó ná kayă klyadícĕ tè tóprè dő a klya tódě hyă cōrané có dő mábō a o nuô tóprè có. Vă thyácóhó ná pręplútę dő a plúthúplúbè dûgně ū tóprenuô máto. ²⁷ Phunuôrò vă khō, vă khyá nídyé vă théplò a tèthézúthélö tahe rò vă ithyocyé ithyocü lyá nídyé váné. Vă yō hésodônyă pē htuôhó ū akhu-akhyé, vă thézú htwō kayă dő a lacúkyă ū khälé to, vă thézú htwō phú vă tökò htwō nuô.

10

Tèdyéròdyéryě Tècóbě Pręzö Tahe Ari-akyă

¹ Vă khöbóthyó thi~-! Vă thèzú nõthégně kuō thi ná pèphyepèphuo dő Mosè thüką lǔ dő nuôkhě tahe ari-akyă. Óluő dő a dyéluő ná Cómarya hyályá otókuō ná èthi yětôba nuô, a zouôką pē dő èthikhu. Htuôrò èthi kacuő talwóbé ryáryádèdè löpli ná htyédutavę dő ū é ná htyeliđu yěnuô tóbō có. ² Lő~ èthi yětahenuô a thyáhó ná èthi

plwō lahyā lōpli hó htyē dō óluō yétôba akū ná dō htyédutava yě akūnuô hó, rò èthi htwō kälō hó Mosè a khöpacé dō a krwō lükhyē tahe hó.

³ Èthi eró lōpli lü khómü dō Cómarya dyétä èthi yěnuô pwō~ tópré hó. ⁴ Htuôrò èthi örō lōpli lü htyē dō Cómarya dyé èthi yěnuô hó. Htyē dō èthi ö yěnuôma a o dō lókú hte. Ló yěnuôma mähó Jesü Krístu hó. Èthi cuô bíté~ tópho bëbè nuô, Jesü cuô tókuô ná èthi. ⁵ Cómarya mëcwómëkó pé cō èthi bánuô cō tadûrò dō èthiklë tahehenuô a më tō Cómarya athéplò to nuô a o ényacó. Phúnuôrò èthi thyékyä lō dō késéhtyékyä lötamákhü.

⁶ Pëphyépëphuô yétahe lükrewmë a tèthézü mümýáricyä tahe akhu-akhyé a htwöhyla hó phúnuô hó. Thyaphú pë ki myábü krwómëkuô tă phú èthi mënuô támë nuô, a htwöhyla hó tèithyó tócô dō pëgnë hó. ⁷ Pë bë cóbëníkuô prëzo phú èthi nuô to. Mëtëhérò lisásékü hé, “Èthi onyä takruotakré emûomü lahyä rò ilépréilëmyä nídyé lō lahyä.”⁸ ⁸ Pë bë cuôthü níkuô prëmòprëkhü phú dō èthi aklë tahehe cuô thuô to. Dô èthi cuôthü prëmòprëkhü akhu-akhyé, tonyé akû prë nuô, èthi thyékyä kayä nyéthó ná thuôrì cõ.⁹ ⁹ Byacè tókuô~ rò ma acó ná a tèolyä ē, ma acó to ē phúnuôma pë bë hémyámëmyä ní Byacè phú èthi tahe hémyámëmyä nuô to.

⁸ 10:7 10:7 Li Htekä 32:6   ⁹ 10:8 10:8 Li Htekä 32:6

Pèphyepèphuō tahenuō a mëmyá lahyă phúnuō akhu-akhyě, rú tahe iphuō thyékyă élă èthi. ¹⁰ Pè bë tamwɔtaléní phú èthi tahehe tamwɔtalé nuô to. Pèphyepèphuō dő nuôkhě tahe tamwɔtalé lahyă akhu-akhyě, mókhu tanéphú mëthyékyă èthi.

¹¹ Tèyétahe cuō htwöhyla tuō lɔpli phúnuō mëtêhérò thyáphú kayă dő aruô tahe ki krwö myábü mëkuō tă phúnuō támé nuô, a dyéluō pé ū pré. Thyáphú ū ki dyéròdyéryé one pé pè dő a ohtwöprè dő khyélő ū yêtôhtü tahe agnenuôrò, ū rámárädyă okyă pé dő lisásékü yépré. ¹² Phúnuôrò nè ki tanę nídyé nènë ná vă tèzütènyá sô nyacó hó kihérò, oròoryé nídyé nènë ní~, pama nè mëthú kuō he. ¹³ Lô tèilo-ilyá dő nè myáhtye hyábènó tahe nuôma a thyá pré ná prèlu hekhuphú dő aruô tahe myáhtye hyábènó nuôtahe pré. Manárò Cómarya nuô acó ná angó, mëtêhérò tèilo-ilyá dő ashyo-asô dő nè khyábé to tahenuō, a nökhyá nè to. Bí tèmemyá hyábè nè akhenuô, thyáphú nè ki khyáthéplöhtübé è, htuôto thyáphú nè ki siplébé ná tèilo-ilyá yé agnenuô, Cómarya ki bámô pé nè klyá pă.

¹⁴ Vă khöbóthyomø thi, cóbë tă lahyă prèzø taki~ támé ní~. ¹⁵ Thi ma kayă dő acyáadè tahe. Phúnuôrò vă hé pé thi khönyáyé nuôma athú è ma atô è nuô tanę tătę nídû lahyă ní~. ¹⁶ Bí pé

[☆] **10:9** 10:9 Li Lémiklé 21:3-6

eő rólǔ Byacè t  e   s  s   m  h   akh   r   p   kwihtya C  m  rya n   a ki s  ris  b   th  b  th  h  ty  b   y   akh  nu  , a dy  lu   h   n   d   Krístu athwi akhu-akhy  , p   htw  htya t  c  c  ~ tu   l   n      h   m  t  o     ? Phúnuôhó b   p   ibiph   kh  om   r   p   e    akh  nu  , a dy  lu   h   n   p   htw  htya t  c  c  ~ tu   l   n   Krístu an  kl   h  , m  t  o     ? ¹⁷ P   ec  o  c   r   l  opl   l   kh  om   t  okl  tu  . Ph  nu  r   p   or  o  e   tad  r   p   ma n   t  opr  e  pr  ~ tu   l   pr  .

¹⁸ Tan  my  m   lahy   Judaphú d   a e lahy   t  zye d   u   l  uty  ahtya n   C  m  rya tahenu  . D   et  hi e t  l  uty  ahtya y  etahe akhu-akhy  , et  hi c  b  ehtya l  opl   h   C  m  rya y  enu   h  . ¹⁹ Ma v   th  z   h   n   p  r  z   d   kay   c  b   n  dy   e y  enu  ma a o n   a tary  shyos   ph  nu     ? Tor  ma v   th  z   h   n   t  et  e   d   u   l  htya n   p  r  z   y  enu  ma a lodu k  l  , v   th  z   h   ph  nu     ? ²⁰ V   th  z   h   ph  nu   m  t  aki~ to. V   th  z   h   n   t   d   u   l  htya n   p  r  z   tahe nu  ma a l  htya lahy   pr   kh  n  kh  n   pr  , a l  htya lahy   C  m  rya m  t  o  . Ph  nu  r   v   th  z   n   b  othy  b  l   th   n   kh  n  kh  n   to.^{  } ²¹ Byac   t  e  s  s   m  h   r   th   cu   nu  nu  d   ku  u  , kay   d   a c  b   p  r  z   tahe bu   n  dy   as  es  e   n   kh  n  kh  n   tahenu   r   th   cu  nu  d   et  ot  t  ku  u  , th   cu   m  ph  nu   ma, an   to. M  t  h  r  , n   ki cu   nu  nu  d   t  ku   ph  nu   h  nu  ma athyáná n  

^{  } **10:20** 10:20 Li D  ony   32:17

bóthyó hó ná khinékhinó hó. **22** Pè thézú nō théplòdu Cómarya ná pènē ē? Ma pè heshyoresöklönyä ná Cómarya ē?

23 Dő thíklé tahehenuô a hé lahyă, “Pè mē iteté-ma aní pré,” phúnuô. A hé phúnuôma amávă tadûrò iteté ma a htwöbwíhtwörtaryé lò máto. “Pè mē iteté ma aní pré,” tadûrò iteté- bëbë nuô, a dyéshyodyésöhtya cyá ū tèzütényá to. **24** Tè dő a níbwínítaryé prétú thi tóprè agně nídû nuô, thi tõ myápü méní tóprè- to. Mátökhónuô, thi tõ myápü mepé kuô tè dő a níbwínítaryé dő üruô agnenuô tahe.

25 Dő klékü nuô, ū isé e tèzye iteté- bëbë, thi ení löpli pré. Thyaphú thi ki théplomø agnenuô, tèzye yema ū buô htuôhó ná prèzo ē, ma to ē sudyă tă ū támé. **26** Vă hé phúyé metehérò, “Hekhu ná tè dő a o dő hekhu aloyé pwö~ tócô nuôma Cómarya atë lô~ plí pré,” lisásékü hé phúnuô. [☆]

27 Krístuphú máto tóprè ki é e nè dí rò nè ki dya hó nè théplò ná nè ki cuô e henuô, ū taritaryá dyatäsû pé nè iteté- bëbë nuô, tarú e è. Thyaphú nè théplomø agnenuô, tèzye yenuôma ū buô htuôhó ná prèzo è ma ū buô htuô híto è nuô, sudyă pă tă ū mé, tarú enuô. **28** Manárò kayá tóprèprè ki hé thi, “Tèzye yenuô ū buôhtya htuôhó ná prèzo hó mené,” a ki hé thi rò, thyaphú

[☆] **10:26** 10:26 Li Htuthéhtya 24:1

thi ki mècyé tă kayă dő a hé thi yétôprè athéplò támé nuô, tanę pé kuō ègně rò e támé. ²⁹ Thi thégně ná thi e tèzye ma aní pré akhu-akhyé, thi théplomø pré. Manárò vă bèzò pé kayă dő aruô tahe agně. Hékuôrê, dő thïklé tóprèprè ki sudyă, “Vă ki më iteté~ ma aní pré, mametérò vă bëcuô krewolûmę tuô pé kuôpă kayă dő a tanemø to yétôprè agně phúté?” A ki hé phúnuô. ³⁰ Tomaná, dő thïklé dő aruô tóprèprè ke rò a ki sudyäke, “Séesèo dő vă ki e yenuô, vă ki hébwihétaryéhtya Cómarya rò vă ki e hénuô, tètetèo phúnuô tóklómá tèthú o pré kayă tahehe cuô hé tuô phúnuô rò mëté?”

³¹ Phúnuôrò, vă ki hésûplö pé èthi, thi më iteté~ bëbè, thiethiō iteté~ bëbè, më dő ū ki htuthéhtya lahyă Cómarya agně nuô. ³² Dő Judaphú tahe agně bëbè, Judaphú máto tahe agně bëbè, Cómarya a prèzueté plómuphú tahe bëbè, thi më tè iteté~ nuô nöhtwöhhtya tă tèlakhúlalô dő èthi agně támé. ³³ Mëkuô lahyă phú vă më nuô. Thyaphú ū ki nïbè tèmélwöhtekä agnenuô, vă më iteté~ bëbè, vă yácú lümëtô pé ū théplò a tèthézü tahe. Vă tanę më pré tè dő vă thézü më nuôtahe ná tè dő aryá dő vă tóprè agně nïdû nuôtahe máto. Vă pü mëpé tè dő aryá dő kayă pwö~ tóprè agně nuôtahe pré.

11

¹ Phúnuôrò, myábûkuô lahyă vă phú vă myábû Krístu nuô.

Bí Cóbě Akhé Rὸnī Lahyă Thí Tèdyá Thé-plòthuôhtyé Tahe

² Thí thénéhtyabè tuզ vă pwó~ phuõ, htuõto thi krwõmę phú ũ ithyókyă vă rò vă ithyó dítú pé thi nuôtahe akhu-akhyé vă htuthé nídyé nyacó thi.

³ Manárò vă thézў nő thégnéplö ryá kuõ pó thi ná Krístu ma prëkhü tahe akhukló. Rò vë ma a htwõ mě akhukló, rò Cómarya ma a htwõ Krístu akhukló. ⁴ Phúnuô akhu-akhyé, ki prëkhü tóprëprë thézў kwicóbë dő tècóbëhökü bëbë mátorò a ki thézў hésodonyă luõ pé ũ ná ngó dő Cómarya nõhéluo lü yétahe dő tècóbëhökü nuô bëbë, a ki këkuõ bíní akhukló hénuô, a thyá hó ná a bezúbenyá Krístu to nuô hó. ⁵ Prëmò tahe agnë kuõke rò, a ki kwicóbë dő tècóbëhökü bëbë mátorò a ki hésodonyă pé ũ ná ngó dő Cómarya nõhéluo lü nuôtahe dő tècóbëhökü bëbë, a ki këkuõ bíní akhukló to hénuô, a thyá hó ná a bezúbenyá avë to hó. Htuõto a thyáhó ná prëmò dő a icí taklú akhuluõ tóprë rò a htwöhtya tèthetarë nuô hó. ⁶ Prëmò dő a thézў këkuõ bí a khukló to tóprëprë nuô, a tõ icí taklúkyă akhuluõ ma aryákló. Manárò icí taklúkyă rò thétarë pré a kihérò, këkuõ bíkyă akhukló ma aryákló. ⁷ Manárò prëkhü kuõke rò bí a cóbucóbë tő ná ũ akhenuô, a tõ këkuõ bíní akhukló to. Mëtëhérò Cómarya byátä prëkhü yénuô thyáná ané akhu-akhyé,

prèkhǔ ma Cómarya a taryédutaryéhtű, manárò prèmò ma prèkhǔ a taryédutaryéhtű. ⁸ Mëtëhérò bí Cómarya byátă prèkhǔ akhěnuô, a phyé prèmò akrûakrő rò a byátă lǔ máto. Manárò bí a byátă prèmò akhěnuô, a phyé prèkhǔ akrûakrő rò a byá lǔ. ⁹ Phúnuôrò dő prèmò akhu-akhyérò Cómarya byátă prèkhǔ máto. Manárò thyáphú prèkhǔ ki níkhöníthyó agněnuôrò, a byátă prèmò pré. ¹⁰ Thyáphú tanémókhuphú tahe ki thégně ná prèmò tahe o lahyá ná a taryeshyoső agněnuô, a tökò kěkuő bí lahyá akhukló. Èthi kěkuő bí akhukló yěnuôma a dyéluő témátèdyá tôcô dő a kwicóbě bëbè, a hésodônyá Cómarya aläangó bëbè, a o ná a taryeshyoső phúnuô.

¹¹ Phútétē~ bëbè, lő~ kayă dő a htwöhtya hó tètôcô~ tuǒ ná Byacè tahenuô, prèkhǔ bëbè, prèmò bëbè, a lo ní nyă lǔ tóprè ná tóprè. ¹² Pè lo ní lǔ tóprè ná tóprè nuôma a málakó cō. Mëtëhérò Cómarya phyé prèkhǔ akrûakrő rò a byátă ná prèmò. Manárò prèkhǔ nuô, a opacělyá kuő pré dő prèmò ahókǔ pwő~ tóprè pré. Prè dő a nõhtwöhtya lő tèpwő~ tôcô yětôprè nuôma Cómarya pré. ¹³ Thi tanemyámő, prèmò tóprè hyă cóbě dő tècóběhökǔ rò a ki kěkuő bíní akhukló to hénuô, aryáto nuôma thi thégnédû hó. ¹⁴ Ü léklő hé, prèkhǔ dő a dyahrtă akhuluô nuô, a htwö tèthétarè dő lügně, ¹⁵ manárò prèmò dő a dyahrtă akhuluô nuô, atwóaryá dő lügně, ü hé phúnuô

văhéto? ¹⁶ Manárò, vă hé phúyě rò dő thïklĕ nuô, kayă dő athéplò tō kuō to nuô a o tahe. Tè dő vă thézў hé èthí nuôma phútéhérò, pè Prèdônyaphú tahe ithyókhó pé ũ ná lëklölékhyá dő aruônuô a o tōcô~ to. Htuôto prèzўetèphú dő a o dő vĭ bítë~ tōv  ak  tahenuô b b , bí èth  c b  akh , a m thy  ku  l  phúnuô pré.

*Bí Corinthiaphú Tahe E  L hy  Byac  T e  S s 
M h  Akh , A M th  L hy  T *

¹⁷ Htuôrò vă théz  ithy  pé p  thi nuô a o p  tahe. V  k ré ithy  pé p  thi y nu , v  ki htuthé n dy  thi m t  y tahenu  a o t c ~ to, m t h r  bí thi c b c b  r l u akh nu , thi t m  t  d  ary kl  tahe tad r  thi l  m t  d  a m my  kl  tahehe. ¹⁸ Ar l  t c  ma m h  thi hy  c b c b  t l u b kh t ~ b b  nu , thi th pl  l kh khy l , ũ hé pé v  ph nu . Ph  ũ hé pé v  nu  v  z ue n  tahehe ma at  ny  pré. ¹⁹ Thyáphú ũ ki my ht e th gn  n  kay  tahe ma a z ue m  e , m ato e  nu , t th pl  l kh l u y nu  a b  ohtya ny  pré. ²⁰ Bí thi hy  e  r l u Byac  t e  s s  m h  akh nu , thi e  thy p  c  n  ũ e  Byac  t e  s s  m h  to. ²¹ M t h r , thi hy  e  Byac  t e  s s  m h  b kh t ~ b b  nu , thi hy  ek ob  n dy  r l  s es e  tahe, thi dy ky  pé ku u to. Kay  ov e nu  a o tahe. Kay  d  a em  p ry  nu  a o tahe. ²² Thi e  lahy  d  thihi toma thihi o ny  to

ě? Ma thi thézú mémwípjíhtyéthí takè nyă hó lő-prèzúetèphú yëtahe amwi nyă hó ě? Ma thi thézú më thétarëkyä kayä sôphásoryä nuôtahe ě? Vă kíré hé pă thi phútë? Vă tòbè htuthé nídyé thi ě? Léhtuthé nídyé thi nuô a o tôcô~ to.

²³ Mëtëhérò, tè dő thi më tahenuô, athyáná phú Byacè Jesù ithyókyä pé vă nuôtahe to. Tè dő a ithyókyä pé vă tahenuôma, vă ithyó pé kuô lõ htuôhó thi hó. Vă ithyó pé thi, bí ū isëtäkyä hó Byacè Jesù nuôtôhé akhënuô, a phyéhtya khómü, ²⁴ rò a hébwihétyaryéhtya Cómarya, htuôrò a ibiphékyé khómü rò a hé, “Yë ma vă nékló dő a dyélyäkyä dő thignë. Thyaphú thi ki thénéhtyabè tuô vă pwö~ tóphuô nuôrò, më lahyä phuyë pwö~ tóphuô ní~.” ²⁵ Èthi ehtuô khómü rò, a phyéhtyake thòbithèhtyébë rò a mëthyá kuô phú a mëré nuô, rò a hé, “Thòbithèhtyé yënuôma máhó Cómarya tèölyä athë a témátèdyä tôcô. Cómarya mëklomëma tätëkyä htuôhó tèölyä yënuôna văthwi dő a htwítä dő thignë yënuô hó. Thi ö thòbithèhtyé yë bíkhëtë~ bëbènuô, thyaphú thi ki thénéhtyabè tuô vă pwö~ tóphuô nuôrò, më lahyä phuyë nuô ní~.” ²⁶ Thi e khómü rò thi ö thòbithèhtyé dő békuyë bíkhëtë~ bëbè nuô, thi hésoluõhtya hó Byacè atëthyé ari-akyä tuô hó dő a hyä khyéthyá pă tóphuô nuô hó.

²⁷ Phunuôrò, ũpëpë~ bëbè dő a e khómüyë rò a ö Byacè ahthyebë dő tèbezúbenyä lǔ akü

to tahenuô, a mëthú hó Byacè anékló ná athwi yënuô hó. ²⁸ Phúnuôrò nè tō sudyälyä myáníré dyédû nènè, rò nè tō eno khómü, öno thòbïthèhtyé dő békü yënuô. ²⁹ Bí thi e khómü, thi ò thòbïthèhtyé yé akhënuô, thi bë tanë tätë tuô Krístu anékló angólasá yënuô. Thi ki tanë tätë to hénuô, Cómarya ki plí thi pă. ³⁰ Dő thi tanë tätë lahyä phúnuô to akhu-akhyé, dő thïklë nuô, kayäswíkayäsé tahe ma a o éé, kayä hécérecé tahe ma a oplu-ophèphè, kayäthyé ma a o tahehe. ³¹ Thi ki sudyälyä myárélo nídû thïné hénuôma, Cómarya plí thi to. ³² Shyé~ Cómarya cirya kayä dő a zúe lü to nuôtahe akhëpånuô, thyaphú a ki cirya pă tókuô pë ná èthi támé nuô, a ithyó nídyé pë, a plí nídyé pë phúyé nuôpré.

³³ Phúnuôrò, vă khöbôthyó thi- bí thi hyäo-pló lü dő thi ki eröörólü Byacè tèeö sásë möhé akhënuô, oyöopö kíré lü tóprë ná tóprë rò eröörólü. ³⁴ Manárò bí thi eö Byacè tèeö sásë möhé akhë, dő thïklë nuô, kayä tóprëprë ki theéthéö lälé hó kihérò thyaphú Cómarya ki plí thi to nuô, thi tökö eö hyä ré lahyä dő thihi.

Tè dő vă lo hé ithyóithya thi nuô a o pă tahe, manárò vă ki hé pé thi shyé~ vă hyåtuô dő thi o pă.

12

Thé Sásë Byacè Ashyézú Níkră Tahe

¹ Puɔ̄vyá thi~, khönyáyé, vă thézú dônyaplö pé thi ná shyézú níkră dő Thé Sásě Byacè dyé thi tóprè ná tóprè nuôtahe ari-akyă. ² Bí thi zűkanyáką tyahí Byacè Jesú to akhenuô, thi krwöcuôthú kuō lō prèzo dő a hébècyáto nuôtahe akhyé, rò a thücuôthú lō thi klyá. ³ Vă thézú nôthégnéplö kuō thi ná kayă dő a iső mûmyá Jesú takhyá~ to nuôtahe ma, túpré kayă dő Thé Sásě Byacè züklyázükł lü nuôtahe pré. Thé Sásě Byacè ki züklyázükł kayă tóprèprè to hénuô, a ólyabé lahyă ná Jesú ma Byacè tóprè, phúnuô tóprè~ to.

⁴ Shyézú níkră dő Thé Sásě Byacè dyéyé tahenuô, a thyálü tôcô~ to, a o amyěmyě acôcô tadûrò a hyă a khäshyékhäryă ma tóphophotuň pré. A khäshyékhäryă ma a hyă dő Thé Sásě Byacè yě a o hó. ⁵ Témę dő pè ki mepé prèzütèphú dő aruô tahe agnenuô a o élă tadûrò témę yětahenuô a khólü. Manárò Byacè dő pè mepé lü témę yětôprè nuôma tóprèprè~ tuň lü pré. ⁶ Tècyátèdè dő a o ná pè dő pè ki mepé Cómarya a tèphyétémę agnenuô, a o élă tadûrò tècyátèdè yětahenuô a khólü. Manárò prè dő a dyétă pè tècyátèdè tóprè ná tóprè dő pè ki mepé Cómarya atémę yětahe agně nuôma, Cómarya tóprèprè~ tuň pré.

⁷ Thyaphú pè ki mècwó pé kuň pè puɔ̄vyá Krístuphú dő aruô tahe agnenuô, Cómarya dyéluň

ná Thé Sásě Byacè o dő pè pwɔ̄- tōprè akǔ hó. ⁸ Dő pèklě tahehenuô, Thé Sásě Byacè dyétä èthi tèritèkyä dő acóazä tahe, tahehenuô a dyétä èthi tèritèkyä dő a lõbă ná tèthékhuthégnë tahe. ⁹ Tahehenuô Thé Sásě Byacè dyétä lǔ tèzúsö, tahehenuô a dyétä lǔ tèprotèpryä dő a mèsimé pé ū tèswítèsë tahe. ¹⁰ Tahehenuô Thé Sásě Byacè dyétä lǔ tèprotèpryä dő a mèluòcyä tèprotèpryä tahe. Tahehenuô Thé Sásě Byacè dyé èthi tècyátèdè dő a ki htwóhtya prèpro tahe, tahehenuô a dyétä lǔ tècyátèdè dő a thègnécyä tè dő ū hébè tahe rò ū hébè tè yétahe nuôma a o dő Thé Sásě Byacè a o hyä má ē, ma amáto ē phúnuô. Tahehenuô a dyétä lǔ tèhébècyä ngókhókhye tahe. Tahehenuô a héluöplö kákhyécyä pé khyě ū ná kayähébè ngókhókhye dő ū thégnéhtwó to yétahe angólasá. ¹¹ Prè dő a dyétä lõ- shyézü yétahe nuôma Thé Sásě Byacè tōprèprè- tuõ pré. Rò shyézü níkrä yénuô, a dyétä pé lõ prezütèphú pwɔ̄- tōprè. A dyétä pé ū cý- dû phú a thézü dyétä ū nuô pré.

Nékló Akrûakrò Oélä Tadûrò Né Ocû Lû Tôprèprè- Tuõ Pré

¹² Prèlukayä anékló yénuô akrûakrò oé nyacó tadûrò nékló ocûpré lǔ tōprèprè- tuõ pré. Thyaphúnuôhó pè dő a züe Jesü Krístu yétahehenuô, a oró oé nyacó tadûrò pè htwó cûpré lǔ

né tóprèprè~ tuō pré. ¹³ Phúnuôhó, dő pèklé nuô, tahehe ma Judaphú, tahehe ma Judaphú máto, tahehe ma cû, tahehe ma prè palaphú. Manáro dő Thé Săsă Byacè yëtôprèprè~ tuō cûpré lü akhu-akhyé, pè plwö ró lôpli lü htyé dő Krístu anékló tóprè~ tuō akú pré. Pè nîbè thyá lôpli lü Thé Săsă Byacè tóprèprè~ tuō pré.

¹⁴ Mëtëhérò, kayă anékló nuô, akrûakrò o pré tôcô máto. A o ényacô. ¹⁵ Hékuôré, khăduô ki hé, “Vă ma takhu máto, phúnuôrò vă ma nékló akrûakrò máto,” a ki hé phúnuô tadûrò, a htwö tadûpă nyă pré nékló akrûakrò pré. ¹⁶ Htuôrò ki khälèkuô hé, “Vă ma mèthèplò máto, phúnuôrò vă ma nékló akrûakrò máto,” a ki hé phúnuô tadûrò a htwö tadûpă nyă pré nékló akrûakrò pré. ¹⁷ Pè néklóyé a ki o shuôshuô pré mèthèplò hérò, pè ki cuô nîhuôcyá phúté? Pè néklóyé a ki o shuôshuô pré khälèkuô hérò, pè kíré cuõnuôthyacyá phúté? ¹⁸ Manáro nékló akrûakrò tôcô ná tôcô nuô, Cómarya dyat d  h  l  akh l  n  akh l  r  a dyat  c ~ d  ph  at  l th pl  nu  h . ¹⁹ N kl  kr kr  kh l  pw ~ t pho nu , a ki o shuôshuô pré mèth pl , m tor  a ki o shuôshuô pré kh l ku  kih r  nékl  o p  to h . ²⁰ Phúnuô akhu-akhy , nékl  kr kr  o  tad r  né oc  pré l  t pr ~ tu  pré.

²¹ Phúnuôrò, “V  lo n  to,” mèthèplò b  h n 

takhu to. Phúnuôhó, “Vă lo nè to,” khukló bè héní khăduô toto. ²² Ki hétătă rò, nékló krûkrô dő a lodu to, ũ tanepatí lǔ tahenuô, ũ lodu klolô có lǔ taplé có. ²³ Nékló krûkrô dő a lodu to pè tané nídyé lǔ tahenuô, pè lé dyadu nídyé èthi. Nékló krûkrô dő ũ myáhtye rò atwómwîriné to tahenuô, pè bè mëbímeuô níryádyé klô có lǔ. ²⁴ Nékló krûkrô dő ũ myáhtye rò a léhéoto tahenuô, pè lo tari kubbíthyábíryá nídyé è to. Manárò, bí Cómarya byá pènékló akhĕ, tè dő pè tané ná a lodu to yétahe nuô, è dyadu ryányacó. ²⁵ Thyaphú thĭ théplò ki lûkhó tă lǔ tóprè ná tóprè~ támé nuô, Cómarya më-ohtyaní Krístu anékló phúnuô hó. Phúnuôrò, khönyáyé, nékló krûkrô tōcô ná tōcô yé ki bë mërlö lù tóprè ná tóprè~ támé nuô, Cómarya më-ohtyaní Krístu anékló phúnuô hó. Phúnuôrò, khönyáyé, nékló krûkrô tōcô ná tōprè ná tóprè~ támé nuô, Cómarya më-ohtyaní Krístu anékló phúnuô hó.

Phúnuôrò, khönyáyé, nékló krûkrô tōcô ná tōprè ná tóprè~ támé nuô, Cómarya më-ohtyaní Krístu anékló phúnuô hó. Phúnuôrò, khönyáyé, nékló krûkrô tōcô ná tōprè ná tóprè~ támé nuô, Cómarya më-ohtyaní Krístu anékló phúnuô hó.

Ü ki htuthéní akrûakrô tōcô hérò, akrûakrô lò~ plí ki thékrû rókuô lò lǔ.

²⁷ Khönyáyé, lò~ thĭ yétahe nuôma, thĭ htwö rólö lǔ Krístu anékló tōcô~ tuô. Rò thĭ tóprè ná tóprè nuôma máhó anékló krûkrô tōcô~ tuô hó. ²⁸ Dő prëzütetëplómü akû nuô, Cómarya dyahya rélö Prëdönyaphú tahe, nyëtötötö ma prëpro tahe, thuötötötö ma Thárá tahe, dökhyérò kayă dő a mëluô tèprotëpryä tahe, kayă dő a níbè tètaryëpropryä dő a zasimécyá pë ū tèsé tahe, kayă dő a mëcwómékô ũ tahe, kayă dő a züklyázüklo

pé ū tahe, ná kayă dő a hébècyá ngókhókhye tahe yēnuô tahe hó. ²⁹ Kayă pwō~ tōprè htwō lō Prèdônyaphú máto. Kayă pwō~ tōprè htwō lō prèpro máto. Kayă pwō~ tōprè htwō lō Thárá máto. Kayă pwō~ tōprè nībè lō tētaryēpropryá dő a ki mēluō pé ū tēprotēpryá tahenuô máto. ³⁰ Kayă pwō~ tōprè zasimécyá pé lō ū tēswítésě máto, kayă pwō~ tōprè hébècyá lō ngókhókhye tahe máto, kayă pwō~ tōprè htwōlō prè dő a héluōplöcyá pé ū ná ngókhókhye tahe angólasá máto. ³¹ Vă thézū dő thĩ ki théplòshyo thézū kuō lahyă shyezú dő aryálō ū dő a mēcwómékō málakō có ū nuô tahe. Manárò dő tēlōpli yētahe aklēnuô, aryálō ū nuô a o pă tōcô. Nuôtôcôma máhó mōný lü tōprè ná tōprè yēnuô hó.

13

Tēmo

¹ Vă ki hébècyá lō có prèlukayă angó tahe ná lō~ mókhu tanéphú tahe angó có tadûrò vă ki mōný ū to hénuô, vă htwō pré mo ná cacr dő apra tawótathú kaǒkaáyá kyadě yēnuôtahe pré. ² Vă ki nībè có tēcyátēdè dő vă ki hésodonyá cyá pé có ū ná Cómarya alǎangó tahe có bēbè, vă ki thégně lólátakli có tē acóazä tahe ná lō~ tēthékhuthégně tahenuô có bēbè, vă nībè có tēzū dő a nōthóthú cuōkyabé có so tahe bēbè, vă ki mōný ū to hénuô,

vă ma kayă olőoklő tóprè pré. ³ Lő tè dő a o ná vă tahenuô, vă ki dyé lókyă có ná kayă sôphásorya tahe cóbèbè, htuôto vă ki lühtyakyă có vâné dő ū ki súúkyă có vă ná mi bëbè, vă ki mòný ū to hénuô, a níbwínítaryé dő vägné tòcô~ to.

⁴ Pè ki mòný ū hérò, pè khyáthéplòhtübé, pè thézòný ū, pè thékhwé kuõú tè to, pè hébèhtyalô pëngó to, pè phyédu phyéhtyalô pènē to. ⁵ Pè ki mòný ū hérò tè dő akòabè to tahenuô pèhépèmē ū to. Pè myápümyávyá nídyédû pègné to. Pè ki mòný ū hénuô pè théplòdu zünyé ū to. Pè púma ütèthú to. ⁶ Pè ki mòný ū hérò, bí ū me témümyáricyá akhënuô, pè thékrüthélô to, manárò ū ki hécómecó tè hénuô, pè thékrüthélô nyacó. ⁷ Pè ki mòný ū hénuô, pè théplò pyé pè tóphuô~ to. Pè züé plehyä tadû ná ū ki ryá hyä pă, pè myásü plehyä tadû ná Cómarya ki mëryá hyä ū pă, htuôto pè khyáthéplòhtübé tèpwörtôcô.

⁸ Témönuô atadû cyáto, a oklòma tacúprè. Prèpro tahe a tèhébè tahe bëbè, tèhébècyá ngókhókhye tahe bëbè, tèthégnéplöphé tahe bëbè, a o klòma tacúprè máto, a ki lamékyä lõ pă. ⁹ Pè tèthékhuthégné khönyákhe yëtahenuô bëbè, pè tèhépro one Cómarya alăangó tahenuô bëbè alôabă hí to. ¹⁰ Manárò shyé~ nopă bí Cómarya dyé hó pè tèthékhuthégné dő alôabăhó yë akhëpânuô, tè dő alôabă to tahenuô a ki sîmékya lõ pă. ¹¹ Bí vă pacë pă akhënuô, vă tèhébè bëbè,

vă tèdya vă théplòthuôhtyě tahenuô bëbè, vă tètanę tahenuô bëbè, athyáná pacě tóprènuô pré. Manárò bí vă dupré hyă hó akhënuô, vă vïkyă lő pacě aléklö tahe. ¹² Thyaphúnuôhó tè dő pè thégně khönyáyě tahe nuôma a thyápré ná pè myá măduô dő a luǒ óruô tóbè nuô pré. Manárò dő khyě pănuô mónyémôthě dő pè ki myáhtye tăsû shyéklö có Cómarya ná pènë pă nuô, a ki hyătuô pă, rò pè ki thégnéplö lő pwö~ tōcô có pă. Khönyárò pè thégnéplö lő hí Cómarya to tadúrò bínúôkhë pă nuô, pè ki thégně tătë lő phú Cómarya thégně tătë lő pè nuô pă.

¹³ Manárò khönyá yënuô, tèzű, tèmyásű ná tèmø okyă pă thuôcô. Dő yë thuôcô aklënuô adulõ ũ ma tèmø hó.

14

Shyézú Dő Aryálô Tahe Nuôma Shyézú Dő A Mecwómekö Ü

¹ Thí tökò cyépryëcyéli yácú mçoní kuõü. Htuôrò thézű níbè kuõ lahyă ũ shyézú dő Thé Säsé Byacé dyetäkrä yënuô tahe. Shyézú níkrä dő aryálô ũ ma máhó hésodônyă cyá pë ũ ná Cómarya aläangó phú prèprø tóprë nuôhó. ² Mëtëhérò kayă tóprèprë ki hébè ngókhókhye dő ũ thégnéhtwó to yëtahe hénûô, a hébè ná prèlukayă tahenuô máto, a hébè ná Cómarya pré. Ü thégnéplö kuõ lü tè tóprë~ to. È yô hébè

ná Thé Sásě Byacè a tèprotèpryä rò a hébè ngó yětahenuô acóazä akhu-akhyé, ũ thégnéhtwó kuô lǔ to. ³ Ki myáke klyá dő aruô tóbö hérò, kayă dő a hésodônyä pé ū ná Cómarya alăangó tahenuôma, a hébè ná prèlukayă tahe hó, rò a htwó témecwó dő prèlukayă tahe agnë, a dyéhedyére prèlukayă, rò a mémohtya khyéthyá prèlukayă tahe athéplò. ⁴ Kayă dő a hébè ngókhókhye yětahenuô a mécwólyä nídyé tûdû ané pré. Manárò kayă dő a hésodônyä pé ū ná Cómarya alăangó tahenuô, a mécwó lõ prezütè plómuphú pwó~ tóprè. ⁵ Vá thézú dő thi pwó~ tóprè ki níbè lõ ngókhókhye ashyézú tahe tadûrò vá thézúklö dő thi pwó~ tóprè ki hésodônyä pé ū ná Cómarya alăangó tahe. Mëtëhérò kayă dő a níbè shyézú dő a hésodônyä pé ū ná Cómarya alăangó phú prèpro tahenuô, a loduklö rò a níbwínítaryé klö ná kayă dő a níbè ngókhókhye ashyézú yětahe. Manárò kayă dő a hébè ngókhókhye yětahe tóprènuô, kayă tóprèprè dő a ki hésohte luôplö pé ū ná è hébè ngókhókhye yě angólasá ki o túma, a níbwínítaryé pé dő prezütè plómuphú tahe agnë pré.

⁶ Phúnuôrò vá khöbóthyó thi, vá ki hyă hébè pé thi ná ngókhókhye yě kihérò a ki níbwínítaryé dő thigné phúté? Manárò, vá ki phyéhyäní pé thi tèritèkyä dő Cómarya dyéluô pé vá tahenuô bëbè, tèthékhuthégné tahenuô bëbè, tèhéprohépryä

one tahenuô bëbè, ná tèithyóithya tahenuô bëbè, kihénuô, a ki htwöbwíhtwörtaryé dő thigné pă.

⁷ Myá kuôré lahyá tèdòtèuõ a tãmuõtâtè dő a sôdõ théplò yëtahenuô, kayá tôprè ki uôtéló, mátorò ki a dòti manárò a dòprä atalä yënuô a ki prä rë to kihérò a thézú dòprä kryá~ phútenuô, a khöbóthyó tahe cuõ thégnéplöcyá lü tèdòprä atalä prarépraní yënuô phútë? ⁸ A thyá phúnuôhó, hékuôré, klyéphú tôprè ki thézú dyéthégné akhö tahe ná èthi tõ htyasátè hó rò a ki uôprahtya pé èthi kwø, manárò a uõ dyéthégné ũ yënuô, a ki uõ praplö ryá kwø to kihérò üpë tôprè cuõ thégnécyá a tèdyéthégné ũ yënuô ná ũ bë htyasátè phútë? ⁹ Phúnuôhó nè ki hébè ũ ná ngókhókhye dő ũ thégné angólasá to yënuô hérò ũ cuõ thégnécyá angólasá phútë? Nè ki hébè phúnuô hérò, a thyápré ná nè hébè lõ kyadë nè kélathé pré. ¹⁰ Dõ hekhu yënuô, ngókhólü nuô a o ényacó tadúrò tôcô ná tôcô nuô angólasá o khódû atë. ¹¹ Manárò kayá tôprèprè ki hébè vă rò vă ki thégné lüngó to hérò, ènuô a thyákyá hó ná htyékéruôphú tôprè dő vagné hó, rò vânuô, a thyákuôdû hó htyékéruôphú tôprè dő ègné hohó. ¹² Thí ki thézú málakö Thé Sásé Byacè dyékrä shyézú yë hénûô, nwóphyé lahyá shyézú dő a ki më duhtyahtühtya cwó prezüetèplómü nuôtahenuô.

¹³ Phúnuôrò kayá dő a hébècyá ngókhókhye

yětôprènuô, a tōbè kwí Cómarya ná a ki dyé lǔ tècyátèdè dő a ki hésoplö kákhyé pé khyé ũ ná a tèhébè tahe. ¹⁴ Mëtëhérò, vă ki kwicóbě ná ngókhókhye yě hérò, vă théplò yěnuô a thégně ná vă kwicóbě Cómarya tadûrò vă tanéplö nídyé angólasá to. ¹⁵ Ki héphúnuôrò, vă kibè më phútě? Vă ki kwicóbě phú Thé Sásě Byacè züklyázükłö vă théplò nuô pré, htuôto vă ki kwicóbě dû ná ngó dő ũ thégně kuô vă nuôtahe pré. Bí vă irô akhenuô, vă ki irô phú Thé Sásě Byacè züklyázükłö vă théplò nuô pré, htuôto vă ki irôdû ná ngó dő ũ thégně kuô vă nuôtahe pré. ¹⁶ Hékuôré, nè ki hébwihétaryě htuthéhtya túpré Cómarya ná ngókhókhye yě kihérò, kayä dő a hyacóbě kuô nè yétahe aklé tóprèprè yō thégně kuô nèngó to akhu-akhyé, a krwō hébwihétaryěhtya cyá kuô nè Cómarya to. ¹⁷ Nè tèkwicóbě htuthéhtya Cómarya yěnuô, aryálâ cō hó tadûrò a htwöbwíhtwörtaryě dő ügně tóccô~ to.

¹⁸ Tèhébè ngókhókhye yětahenuô, vă yō hébècyá lóklö ná thi akhu-akhyé vă hébwihétaryě Cómarya. ¹⁹ Manárò dő prèzütèplómü akunuô, vă hébè ná ngókhókhye yětahe to. Mëtëhérò, phû~ ná vă hébè ũ ná ngókhókhye yě amű tóthó nuô, vă ithyó pré ũ ná ngó dő ũ thégněcyá yě nyämü pré nuô aryáklö pă cō dő vagně cō.

²⁰ Vă khöbóthyó thi, tané lahyá tă phú pacéphú tahe tané nuô támé. Manárò túpré témümyári-

cyá yětôcô nuô pré rò htwöhtya thyá lahyá ná pacéphú othé dő a thégně kuǒu témümyáricyá to nuôtahe ní~. Manárò tè dő vă ră pé thi yětahenuô, tanę lahyá phú kayadupré hó tóprè a tètanę nuô.
21 Lisásékű hé,

“Vă ki nöhyá htyeruôkéklóphú tahe ki hyá hébè vákayá tahe ná htyeruôkékló angó tahe pă. Vă ki hébè cō èthí phúnuô pă manárò èthí nídă vă ngó to pă,”[◇] Byacè hé phúnuô.

22 Phúnuô akhu-akhyé, ngókhókhye yětahe nuôma témátèdyá dő prèzüetèphú tahe agnenuô máto. Ngókhókhye yětahe nuôma a dyeluő ná Cómarya kíré cirya kayá dő a zúenyáe kuǒu to nuôtahe agně pré. Manárò tèhépro Cómarya alǎangó tahenuô a dyeluő ná Cómarya théplöoní prèzüetèphú tahe pré. Tèhépro one yěnuôma prè dő a zúe kuǒu to tahe agnenuô máto. **23** Hékuôré, thi hyá cóbucóbě rólö lǔ rò thi ki hébè ná ngókhókhye yětahe pwö~ tóprè kihénuô, kayá dő aruô tahe, mátorò kayá dő a zúekuő hí ũ Krístu to tahe ki hyácóbě tókuő thi hérò èthí ki níhuõnó kuő ngó yětahe tóphuõ~ to kihénuô èthí ki hé lahyá thi ná kayá tamwí pă. **24** Manárò, hékuôré, kayá aruô dő a níhuõnó kuǒu ngó yětahe tóphuõ~ to tahe, mátorò kayá dő a zúe kuõhí Krístu to tahe ki hyácóbě tókuő thi hérò thi ki hépro Cómarya alǎangó pwö~ tóprè hénuô, èthí ki thégnelyá

[◇] **14:21** 14:21 Isaia 28:11-12

nídyé lahyă ané ná èthi ma prèoraphú tahe pă. Dő thí hépro yě akhu-akhyérò èthi ki thézú za lahyă ané pă. 25 Yétôphuořò, tè dő èthi thégněhtwóto dő a théplökü tahenuô, a ki taněplöhte pă, rò a ki dángûlyá cóběhtya Cómarya rò a ki hé, “Cómarya a taryěpropryá shyosō omákuō lakō ná kayă yětahe hó,” a ki hé lahyă phúnuô pă.

Paulu Ithyóithya Ŕ Ná Cóbucóbě Rólů Ari-akyă

26 Vă khōbóthyó thĭ, phúnuôrò bí thĭ hyácóbĕ rólŭ akhĕnuô, thĭ tō mĕ phútē? Tahehenuô a ki irō htuthéhtya Cómarya, tahehenuô a ki ithyóithya ū ná Cómarya alăangó, tahehenuô a ki héluôhте pé ū ná Cómarya dyéluô lŭ tahe, tahehe kuôke rò a ki hébè ná ngókhókhye tahe, tahehe ke rò a ki héplöhte pé ū ngókhókhye yétahe angólasá. Thĭ mĕ lahyă phúyé ma aryá vă. Manárò thĭ mĕ těítětě~ běbè nuô, nō níhěnire, nō htwöbwíhtwörtaryé pé prë dő a níhuô tè tahe agně nuô. **27** Kayă tóprëprë ki thézú hébè ná ngókhókhye yétahe kihérò, a tō hébè élő ná thényě tomaná théthuô to. Manárò èthi tōbè hébè tóprë htuô tóprë. Rò dő èthi aklé tóprënuô, a tō thégněplö angólasá rò a tōbè héso kákhyé plö pé khyéthyá pé ū. **28** Manárò, kayă dő a hébè ná ngókhókhye yétahenuô, prëhésoshteplö luô pé lŭ angólasá ki o tóprë~ to hérò, nñothonuôkyá èthi

dő thi prezýetèplómụ akúnuô, rò nōkwicóbě huô nídyédû è ná Cómarya nuôpré.

29 Phúnuôhó, kayă dő a hépro Cómarya alăangó tahenuô, a tō hépro pré thényę tomaná théhuô pré. Èthi hépro yétahe nuôma Cómarya nōhépro má èthi ē, máto ē nuô, kayă dő a okyă tahe tōbè nídă rò tanemyá tătę lahyă èthi atèhépro yétahe. **30** Manárò, dő kayă onyänídă tè aklé tahenuô, kayă tōprèprè ki níbè ngó dő Cómarya o tômumű kihérò, kayă dő a héprotę nuôtôprè tōbè okuôkyă, kayă yêtôprè bë hébè kuôke. **31** Phúnuôhó, thyaphú ũ pwő~ tōprè ki níbè kuô têthékhuthégné ná têhetere agnenuô, lő~ kayă dő a hépro tè tahenuô, a tōbè hépro tōprè htuô tōprè. **32** Kayă dő a thézú hépro tè tahenuô, a hépro bëbè, a héproto bëbè, a tō khöbécyá dyé lahyă ané. **33** Mëtëhérò, bí thi hyă cóbucóbě rólü akhenuô, thi hépro prarúpraté pró lő lǔ tóphuôtuô phúnuô rò Cómarya théplò o to. Cómarya thézú dő thi ki hé thi ki më lahyă ná aklyáaklô tōprè htuô tōprè phúnuô.

34 Bí prezýetè plómuphú okúokyá lǔ akhenuô, èthi léklö o ná dő prezýtè plómụ akŭ yěnuô, prémò tahe tōbè othuôokrë. Èthi tōbè hébènì to. Manárò phú Judaphú têthyotethya o nuô, ū tōbè dyaduzúnyá èthi. **35** èthi ki thézú thégné têtôcôcô hérò, a bë ką sudyă pré avę dő hi.

Dő prèzütèplóm̄ akunuô, prèmò tôprèprè ki hébèkuô tè henuô a htwohtya tè thétaré tôcô.

³⁶ Cómarya alăangó a khashyékharyä ma a onyä prétû dô thi Corinthia prèzütèplóm̄ akü rò a hyä nyä pré ē? Mátorò a hyä pé prétû nyä dô thi yetahe a o pré ē? ³⁷ Kayä tôprèprè ki tané nídyé ané, vă ma prè dô a hépro pé Cómarya a tèritékyä tôprè, mátorò vă ma kayä dô a níbè shyézú dôthudôthé tókyé tôprè kihérò vă ră tè yetahenuô Byacè a tèhékyä pré nuô a bè thégné pré. ³⁸ Manárò lō~ vă hé lü yetahenuô, a ki bezúbenyä to hérò bezúbenyä tă è tôprè~ támé.

³⁹ Mephúnuôrò, vă khobóthyó thi, dyaicü lahyä thi théplò ná tèhépro yetahe. Manárò cuô nôokuô tă kayä dô a hébè ná ngókhókhye nuôtahe támé. ⁴⁰ Thi më iteté~ bëbë nuô, thi tòbè më tätötäbë è rò tòbè cuô ná aklyáaklö.

15

Kristu Thyé Ihtòkakhyé

¹ Vă khobóthyó thi, khonyárò vă thézú dyé thénéhtyabè khyéthyá thi ná tèthékrü ari-akyä dô vă hésodônyä pé htuôhó thi rò thi níbè htuôhó rò thi dyashyodyasö htyahó thi tèzütènyä dô alo yenuô ari-akyä pré. ² Yenuôma tèthékrü ari-akyä dô vă hésodônyä pé htuôhó thi nuô hó. Thi ki züe rò thi ki púklöma ryá tèthékrü mila ari-akyä yétôcô henuôma, thi níbèhó thi témelwóhtekä hó.

Thi ki mē phúnuôto hérò, thi tèzū yětahe nuôma tèzū dő a málakō máto.

³ Tèritèkyă dő a lodulő ū dő vă níbè rò vă dyétă dítú pé thi yěnuôma máhó, thyáphú pè ki siplé ná tèciryा pè tèthú yěnuôrò, Krístu khyáthyé hó athé hó, lisásékü hé phúnuô. ⁴ Htuôto lisásékü hé pō, ū iluôhtuô Krístu rò thuônyé tônyenuô a ihtòhtwöprè kákhyé dő tèthyé. ⁵ A htwöprè kákhyé htuôrò a oluôhtya pé Petru, htuôrò a oluôhtya pé Prèdônyäphú shyéthénye. ⁶ Htuôrò dôkhyenuô, a oluôhtya pé pō a khöpacĕ nyăzè tôphuôtuô. Rò kayă dő a myáhtye lŭ yětahenuô, tahehe ma a thyéhtuôhó manárò tahehenuô, a ohtwöprè tuôtpă khönyâkhé yěnuô a o éklö pă có ná a thyé htuô nuôtahe có. ⁷ Htuôrò a oluôhtya péhtuô Jakomo rò a cuô oluôhtya péke lő- Prèdônyäphú nuôtahe. ⁸ Dôkhyélô rò a oluôhtya pé kuôke vă dő athyáná pac phú dő a o băl  kuôu to yětôprè.

⁹ Dő Prèdônyäphú lő- pl  akl nuô, vă ma kayă dő ak ab  kuôu ph  Prèdônyäphú d  aru  nuôtahe taki- to t pr  h , met h r  bí v  z y  tyah  Jes  Krístu to akh nuô, v  m cy m c y  kay  d  a z y  Jes  Krístu tahe akhu-akhy , ū ki   ku  v  n  Pr d ny ph  t pr pr nu - a k c o taki- to. ¹⁰ Man r , d  Byac  abw atary  akhu-akhy , kh ny r  v  htw htyah  Pr d ny ph  t pr h .

Tèbwítètaryě dő Cómarya dyétä vă yěnuô a kyădě to. Mętěhérò vă yácú htóhěhtore mę klö có ná Prèdônyaphú dő aruô tahe có. Vă mębé phúyě nuôma văhěväre nýdû máto. Cómarya abwíataryě mę tőkuō ná vă akhu-akhyě, vă mębé phúyě nuôpré. ¹¹ Phúnuôrò, vă hésodônyä pé thi yětahenuô bëbè, èthi hésodônyä pé thi tahenuô bëbè, thi zűe thyálō hó lü phúnuô hó.

Pè Ihtò Htwöprèkä Dő Tèthyě

¹² Pè hésodônyä htuō pé hó thi ná Krístu ihtòhtwöprè kákhyě dő tèthyě tadûrò dő thik-lě tahehenuô, “Kayă thyě htuôhó tókuôrò a ihtòhtwöprè kákhyěcyá pă takhyá~ to,” a cuôhé lahyă phúnuôma mętě? ¹³ Phú thi hénuô a ki málakö hérò, Krístunuô, a thyě ihtòhtwöprè kákhyě to, angólasá hyă phúnuô hónuǒ. ¹⁴ Krístu ki thyě ihtòkákhyě málakö to kihérò, pè hésodônyä pé thi yěnuôma a nýbwínítaryě to. Thi zűe nuô~ ma a nýbwínítaryě toto. ¹⁵ Túyěnuô máto, thi hé ná kayă thyěhtuônuô a htwöprè kákhyě cyápato yěnuô a ki málakö hérò, a tă ná thi hé hó ná Cómarya měhtwöprè kákhyě khyéthyá Krístu máto phúnuô hónuǒ. A ki málakö phúnuô hérò, pè ma kayă dő a cuô dônyä lahölahya pélō hó ũ ná Cómarya ari-akyă tahe hó, mętěhérò pè yō hésodônyä pé ũ ná Cómarya měhtwöprè kákhyě khyéthyá hó Krístu phúnuô nuô~. Manárò thi hé yětahe nuôma atő tōcô-

to. ¹⁶ Kayă thyē tahe ki ihtòhtwōprè kąkhyē to kihérò, Krístu nuô~ ma Cómarya mē ihtòhtwōprè kąkhyē lǔ dő tèthyē máto to. ¹⁷ Krístu ki thyē ihtòkąkhyē dő tèthyē to kihérò, thi zűe Krístu nuô a kyädë lõ hó. Htuôto tèthú tahe cöklöma păpré thi pré, a plwókyă hí thi to. ¹⁸ Thi héyē a ki tō hérò, kayă dő a zűe Krístu rò a thyē htuôhó tahenuô, a tuôlō hó dő tèpyétèkyă hó. ¹⁹ Pè dő a zűe Krístu rò a ohtwōprè pă khönyáyé tahenuô, pè zűe Krístu rò pè ki myásű prétú yětôhtú agně pré, pè myásű dő a ki mélwóhtekä pè shyé~ nopă tóhtú agnenuô a ki oto hérò, dő hekhu yěnuô, tō thézolō ná kayă phú pè yětahe nuôma a o pă to hó.

²⁰ Manárò, Krístu thyē ihtòkąkhyē yěnuôma a málakö cō. Dő è thyē ihtòkąkhyē rélô ū dő tèthyē akhu-akhyē, a dyéluô thégné tăte pé cō hó pè ná kayă dő a thyē talwó htuôhó tahenuô, a ki ihtòhtwōprè kąkhyē lökhyē dő tèthyē pă. ²¹ Dő kayă tóprèprè máhó pè Adam mětethú akhu-akhyérò, prèlu hekhuphú pwō~ tóprè bë thyē lõ. Phúnuôhó, dő kayă tóprèprè máhó Jesú yě mē tè akhu-akhyérò, lõ~ kayă thyē tahe ki ihtòhtwōprè kąkhyē lõ khyéthyá dő tèthyē pă. ²² Prèlukayă pwō~ tóprè aklwialyă tă kalya dítú dő pè Adam a o akhu-akhyē, kayă pwō~ tóprè bë thyē lõ pré. Phúnuôhó, kayă dő a htwō hó tōcô~ tuô ná Krístu tahenuô, Krístu ki měhtwōprè kąkhyē lǔ pă. ²³ Manárò tèihtòhtwōprè kąkhyē

yēnuô a ki htwōhtya tōcô htuô tōcô pă. Pè pwō~tôprè tōbè opô tuôdô mónyé tō ihtò nuôtônyé pă. Byacè Jesû ihtò htwôprè rélô pă. Htuôrò shyé~Byacè Jesû Krístu hyâlyâ khyéthyá pă nuô a ki më ihtòhtwôprè kâkhyé kayâ dô a zûe lû nuôtahe pă. ²⁴ Htuôpärò, hekhu ki tadûkyâ pă. Bínuôkhë pă, Krístu ki mepékyâ lôlô~ prêpôtë tahe, tètaryépropryâ tahe ná tètaryéshyosô nuôtahe pă. Rò a ki dyétâkyâ htyékéyé dô Phê Cómarya a takhukû pă. ²⁵ Mëtêhérò Krístu bë pô tuô tè shyé~Cómarya mepé lôlâtakli htuôlôhô prè dô a théhte Krístu yétaheNUÔ, rò a dyatâ lô hó èthî dô Krístu a khäduôlë hó pă. ²⁶ Tèshyotësô dô khyelô ū tōcô dô Cómarya ki bë mepyékyâ è nuôma máhô tèthyé yēnuô hó. ²⁷ “Cómarya ki dyatâ lô tèpwô~ tōcô dô akhäduôlë pă,”²⁸ lisâsekû héphúnuô. Manárò ngô yéтомûnuô ma, a thézû hé ná Cómarya o dô Krístu a taryépropryâ shyosô alë phúnuô máto, mëtêhérò, prè dô a nôpô Jesû Krístu ma Cómarya pré. ²⁹ Thyaphú Cómarya ki pô lôlâtakli tèpwô~tōcô agnenuô, shyé~ Jesû Krístu pô hó tèlô~ plí pă akhenuô, a ki nídâ a Phê Cómarya dô a nôpô lû yé tôprè angô pă.

²⁹ Vă thézû hé pé pô thi tōcô. Kayâ thyehuô tahenuô a ki htwôprè kâkhyé pâto hó kihérò kayâ tahehe cuô plwô pé tuô htyé dô kayâ thyé tahe agnë rò a níbwínâtaryé dô èthignë phútë? Kayâ

---

²⁸ 15:27 15:27 Li Htuthéhtya 8:6

thyěhtuǒhó tahenuô, a ki htwöprè kákhyě cyá păto hó kihérò, kayă nuôtahe cuő plwō pé tuő èthi htyě mëtē? ³⁰ Pè kuőkelé~, kayă thyěhtuǒhó tahe ki ihtòhtwöprè kákhyě păto kihérò, pè cuő khyá tuő tècyětècû yětahe pwő~tônyě mëtē? ³¹ Vă khöbóthyó thǐ~, vă myáhtyebè ná tèthyě pwő~tônyě cō. Dő thǐ zűe Byacè Jesü Krístu akhu-akhyě, thǐ mëthékrű nyacó vă nuôma Cómarya thégně pré. Htuôto, vă khyábè nyacó tècyětècû nuôma Cómarya thégně kuǒdû pré. ³² Bí vѣ Epheso akŭ yënuô, vă khyábè nyacó tècyětècû cō, mëtěhérò kayă dő a théhtethéhă vă tahenuô a thézű e väzye nuôma a thyácóná tèmitèmyá tahenuô cō. Phúnuôrò, vă ki zűe ná kayă thyěhtuő tahe ki htwöprè kákhyě păto kihérò, vă cuő khyáthéplöhtű, khyacyěkhyácû katé~ yě mëtē? Ki ũ thyě ihtòkákhyě pă to kihérò, aryálő ma pè ki mëmomëphwí pënê rò pè ki hé kuǒ phú ũ héo ngó tômű,

“Paröpă ma pè thyě hó pă ē~, rò pëepëo pó~, mëmopëphwí nídyé lahyă pënê pó~.”[†] Ngó donyá o phúnuô.

³³ Zűe tă kayă dő a hé phúnuô tahe támé. Phú ũ hé, “Thǐ ki bóthyó thǐ khöbóthyó dő a më témümyáricyá tahe rò a tanę témümyáricyá tahenuô, a ki rěný thǐ pă rò thǐ ki htwöhtya thyákuő kayă mümüyáricyá phú èthi nuô pă.”

[†] 15:32 15:32 Isaia 22:13

³⁴ Tanę tttb khythy lahy thi thpl r vky ky thi mtth nu tahe. Mthr d thikl tahehenu tukhny a thgn tt ku h u Cómarya ari-aky to. Tohtwhtya phuy numa thi tk thtar nyac.

P Thy Ihtkkhy P Nu P Nkly A Ki Thy Phut P

³⁵ Hkur, kay toprpr ki sudy, “Kay thyhtunu, a cu htwpr kkhy cy phut? A ki htwpr kkhy hr, ankl y a ki htwhtya nkl phut tct p?” A ki sudy phunu p. ³⁶ Kay ol thi~ thi ilut tklw nu, a ki phkrthr to hr a phhtya cyto. ³⁷ Bukl pl bb, tklw itt~ bb, am d a kre phhtya y p nu a zzozk ki thyáná tklw apl ynu p mto. ³⁸ Tklw tcn nu a tb plhte m phut nu, Cómarya tari one htuld h c athpl thz mnu h. Tklw tcn nu, am tb mkhd phut nu, Cómarya tari one l htuh phu a thz mnu h. ³⁹ Phunuh, Cómarya byt thhtwpr tahe ankl pházye tcn nu a thyl to. Kay tahe ankl pházye bb, tphutly tahe ankl pházye bb, htu tahe ankl pházye bb, t tahe ankl pházye bb, tcn nu a khl. ⁴⁰ Phunur nklphzye d mkhu agnnu a khd, d hekhu agnnu a

khódû. Mókhu anékló pházye a tètwótèryá yěnuô atwó khòdû tómyé, hekhunékhu anékló pházye a tètwótèryá yěnuô atwó khòdû tócô. ⁴¹ Tamó a tètwótèryá bëbè, lë a tètwótèryá bëbè, sè a tètwótèryá bëbè, tócô ná tócô nuô, atwó khódû lǔ. Sè tómě ná tómě a tètwó pré nuô a khódû lǔ.

⁴² Phúnuôhó shyé~ ū thyé ihtòkä pă tonyěnuô, pènéklo yě a khódû ná pènéklo khönyá yěnuô pă. Kayă thyé tóprè anékló nuô a ki thökyă pă tadûrò shyé~ a thyéihtòkä pă tonyěnuô, anékló yěnuô a thyécyá păto hó, a thöcyá păto hó. ⁴³ Bí kayă tóprè ohtwöprè pă akhěnuô, anékló pházyeyé a dyéhtwöhtya lǔ tèthéplöpyé ná tèhěcérecé tahe pré. Manárò shyé~ a thyé ihtòkäkhyé pă tonyěnuô, anékló pházyeyé a ki lóbă ná tèlítètakhě ná tètaryěshyosó pă. ⁴⁴ Pë hekhunékhu anékló yěnuô, ū ki iluô täkyă è pă. Manárò shyé~ pë thyé ihtòkäkhyé hó pă nuô pë ki níbè khódû nékló athě dő a ki ohtwöprè běcyá dő mókhu rò a ki thyécyá păto yěnuô pă.

Phú pë o ná nékló dő a ohtwöprè běcyá dő hekhu yěnuô, pë ki o ná nékló dő a ohtwöprè běcyá dő mókhu nuô păpă. ⁴⁵ “Prèlukayă arélo tóprè dő ū é lǔ ná Adam yěnuô Cómarya dyé lǔ théhtwöprè,”[✳] lisásékü héphúnuô. Manárò Jesú Krístu dő ū é lǔ ná Adam dő khyělő yětôprènuô,

[✳] **15:45** 15:45 Hekhuhtwölú 2:7

a dyétä dítú hó prèlukayă tahe a tèohtwöprè athĕ ná Thé Sásĕ Byacè hó. ⁴⁶ Pènékłó dő a thyěcyá yěnuô a hyă réklő, htuôrò pè théhtwöprè anéklő yěnuô a hyăno dő khyě pré. ⁴⁷ Prèlukayă Adam arélo tôprènuô, ū byá lŭ ná hemû pré. Manárò Jesú Krístu dő ū é lŭ ná Adam nyěprè tôprè yětôprènuô a o có dő mókhu hyălyä. ⁴⁸ Prèlukayă l ~ pl  nuô a o ná anéklő dő athyáná prèlukayă arélo dő ū byát  lŭ ná hemû nuô tôprè hó. Manárò kay  d  a krw  Jesú Krístu akhy  tahenuô, shy ~ mókhu p , anékl  ki thy n a kay  o d  mókhu hyăly  nuôtôprè p . ⁴⁹ P  pw ~ tôpr  p  o n  p n ek  d  athyáná Adam an ek  nuô. Manárò d  khy  p  p n ek  yěnuô a ki thy n a Krístu d  a hyăly  d  mókhu yěnuô tôpr  an ek  p .

⁵⁰ Kh b thy  thi ~, kh ny y  v  th z  hé p  thi  n  p n ek  ph zye d  a o n  thwi n  hty  y nuô a cu nu  ohtw pr cy  d  C marya ahty ak k  to. M t h r  p n ek  d  ath apy ky  cy  tac pr  y nuô, a ohtw pr  khy ny b  tac pr  to. ⁵¹ Kh ny y  v  th z  hé p  thi  t  d  ū th gn  h to nu tahe. P  ki thy  l  pw ~ t opr  p nu  m to. Man r  p n ek  y nuô a ki htulya tapley  l  pw ~ t opr  p . ⁵² Shy ~ a htw htya h  p nu , apry  nyac  p , a ki pry kl  p  có n  p  b k l  p m th  nu  p  có. M ny d khy  tad h  p 

tônyenuô, pè ki níhuô kwô prahya pă. Bí kwô prahya akhênuô, thyaphú kayă dő a thyé tahe ki htwoprè kákhyé lahyă tacúprè pă agnenuôrò, èthi ihtökä dő tèthyé pă. Manárò kayă dő a ohtwóprè tuôpă bínuôtônyé pă tahenuô, anéklô tahe ki htulya taple kalô pă. ⁵³ Pènéklô dő a thöpyécyá yênuô, a bë htulya tapleyka ná néklô dő a thöpyécyáto yênuô pă. Pènéklô dő a thyécyá yênuô, a bë htulya tapleyka ná néklô dő a thyécyáto yênuô pă. ⁵⁴ Shyé~ pènéklô htulya tapleyka hó ná néklô dő a thyécyáto yé pă akhênuô, a ki lóhtyabähya thyáná lisásékü hé, “Tèthyé lacúkyá hó, ü mepé plúlă hó lü hó.”⁵⁵

⁵⁵ “Kô~ tèthyé, nè mepécyá pă ū to. Nè takuôttabě ashyo-asô dő a ki mepyámësë ū tahenuô a otô bíte?”⁵⁶

⁵⁶ Tèthyé a taryëshyosô dő a ki mepyámësë ū nuôma a níbè dő tèthútèora alo rò tèthútèora a taryëshyosô yênuôma a níbè dő tèthyótèthya alo pré. ⁵⁷ Manárò pè hébwihétaryé Cómarya kanóto, dő Byacè Jesü Krístu mepé htuôhó tè dő pègnë akhu-akhyé, Cómarya dyé hó pè tèmepé tèthû a taryëshyosô ná tèthyé a taryëshyosô yëtahe hó.

⁵⁸ Phúnuôrò, vă khöbóthyó thi, khönyárò ihtò tanyäryá lahyă rò oklósôma lahyă dő thi tèzü akünuô ní~. Më shyoshyo lahyă Cómarya atèmë

⁵⁵ **15:54** 15:54 Isaia 25:8   ⁵⁶ **15:55** 15:55 Hosea 13:14

pwǒ~ tōphuǒ ní~, mētēhérò thi mē Byacè atémē nuô a kyádē dō thigné to.

16

*Ihtuô Tèmélümetyä Dő Cómarya Akayaň Tahe
agně*

¹ Khönyáyě, vă thézű hé thi ná thi ihtuôpló rű témelű dő thi ki mēcwó ná prezűetephú dő a söryasöphá rò a o dő Judakékű nuôtahe ariakyă. Vă thézű hé thi ná krwomękuō phú vă hékyă Galasia prezűetè plómuphú nuôtahe bëmę nuô. ² Pwő~ phuôphuô bí Mónyeduô* bë hó nuô, thi tóprę ná tóprę tō dya oplókyakhó thi rű nuô tóklé ná tóklé akü nuô. Thi ki dya opló tő lő lű phunuô hérò shyé~ vă hyätuôhó akhëpänuô, thi locuô lû ihtuôpló păto hò. ³ Shyé~ vă hyätuô pă nuô, thi tökò nwóhtya kayă tahe dő a ki bë cuôthű pé ū rű dő vĭ Jerusalem pă. Rò thyaphú kayă dő a ki phyésu rüyě pă tahe ki thegně ná ū dyé rű yënuô ná tēritëkyă ité agnënuô, vă ki räcuõní pé prezphyésu rű nuôtahe li tóba pă, rò vă nöphyécuõní ná èthi pă. ⁴ Bínuôkhě pă, vă tō cuô tókuõná èthi pă kihérò èthi ki cuôrókuô ná vă pama aní prépré.

Paulu A Tètaze-one

* **16:2** 16:2 Judaphú a Mónyeduô ma mókatò. Byacè thyéihtòka amónyé ma mókatò htuô nuótônyé

⁵ Vă lo cuõnuõré dő Macedoniaké akhu-akhyé, shyé~ vă cuõnuõ htuõhó dő Macedoniaké pă nuõ, vă ki hyă dítú dő thi o pă. ⁶ Vă ki hyă olë nyę kuõ thi taki pă kôle. Taryá~ ma vă oplú talwó kuõ thi ná kérókhé yě pă kôle. Htuõpärò, vă ki cuõ plehyă pō klyá pă. Rò vă ki cuõ plehyă pō klyá bíté-tôpho pănuõ bëbè, vă myásu ná thi ki mëcwóbé vă pré. ⁷ Hyă olë pré taplôphú rò vă thézў hyă olë to. Byacè ki théplò hérò, vă thézў hyă olë nyę kuõ thi taki. ⁸ Vă ki cuõ o bí vѣ Epheso akú nuõ pă rò vă ki o tuõdő pwě dő ũ é ná Pentecosto htuõ nuõ pă. ⁹ Kayă dő a théhtethéhă vă tahenuõ a o ényacó tadûrò vă cuõ o bí vѣ Epheso akú yënuõ a ngüdupriđu nyacó dő vagné cō, mëtëhérò kayă dő a thézў níhuõ Cómarya aläangó tahenuõ a o é nyapácó.

¹⁰ Shyé~ Timothy hyă tõkuõ thi pă akh nuõ, myákhw  ry  è n ~, mëtëhérò è ma Byac  a pr m t ph  t opr  d  a thy ku d  n  v  y nuõ h . ¹¹ Thi b  tan  pat n  l  t opr ~ to. Thyáphú a ki k tu b  khy  d  v  o, htu to thyáphú a ki cuõ plehy  m m q  ry ry  p  kly  d  ny  t ky  ag-n nuõ, thi b  m cw  l , m t h r  v  op my s  n  akh  pu vy  Krístuphú d  aru  tahe ki k tu  r l  l  d  v  o.

¹² Apollo ma p  pu vy  Krístuphú t opr . È ku ke r  v  n sh o nyac  l  d  a ki cu ol  ku  thi r  a ki kr w cu ku  n  p  pu vy  Krístuphú d  a

cuôolě kuǒ thi nuôtahe tadûrò a hé ná khönyárò a thézú cuôolě hí to, shyé~ ashuôkhé o pă rò a cuôolě kuǒ no thi pă a hé phúnuô.

Tèhbè Dôkhyelô Tahe

¹³ Vă puôvyā thi~, othäklyä lahyä thiñé pwô~ tôphuô ní~, ihtò tanyâma lahyä dô thi tèzû Krístu yë akünuô ní~, dya khûhâ kuô lahyä thi théplò ní~, dyashyodyasô lahyä thi théplò dô tèzû akünuô ní~. ¹⁴ Thi më tèitêtë~ bëbè, mçoný ū rò më lahyä ní~.

¹⁵ Stephana ná a hiphúphyaphú ari-akyä nuôma thi thégné lôdû hó. Dô Akaia kékû nuôma, prë dô a zûenyâe kâ rôlô ū Krístu ma èthi nuôtahe hó. Rò èthi mëcwô Cómarya akayä nuôtahe pwô~ tôphuô cô. ¹⁶ Vă puôvyā thi~, vă kwîthêzô thi~, kayä dô a htwô khuklôkhuklyä thyáná Stephana ná akhô prëmëtô lû tè tahe hé thi rò nýdâ lahyä èthi nuôtahe angô ní~. ¹⁷ Thîkhô dökûphú Stephana, Fortunato ná Akaicu tahe hyåtuô rò vă thékrû nyacô. Thi oyë rò thi hyä myáhtyebé vă to tadûrò khönyâyé èthi hyä myáhtye hémöheryábé vă akhu-akhyé, a thyâhô ná thi hyä myáhtyesû hémöheryá vă hó. ¹⁸ Phû èthi më thékrûthêlô thi nuô, èthi më thékrûthêlô nyacô vă. Rò dyaduzûnyâ lahyä kayä phúnuô tahe ní~.

¹⁹ Prëzûyetë plómuphú dô a o dô Asia kékû yë tahe thûhyä pé thi atëhémöheryá tahe. Aquila ná

amē Priscilla ná prèzuetè plómuphú dő a hyacóbě dő lühi tahe thûhyá pékuǒ thi èthi atè hémohéryá dő Krístu akǔ. ²⁰ Pè puɔ̄vyá Krístuphú dő a o bíyě lǒ~ pl̄i tahenuô bëbè, a thûhyá pékuǒ thi atè hémohéryá tahe. Thi o lahyá bínuô tahe bëbè, hémohéryá nídyé lǔ tóprè ná tóprè rò dyéluǒ lahyá thi tèmoní lǔ tóprè ná tóprè nuô ní~.

²¹ Vǎ máhó Paulu yě, vǎ räcuō pé thi litôklő ná vâné nídû có. Vǎ räcuō pé thi rò vǎ hé phúyě, “Hémohéryá thi pwɔ̄~ tóprè,” vǎ rä phúnuô.

²² Üpêpē~ bëbè, dő a mɔ̄ný Byacè to nuô, tèisõhă ki bëdû lǔ ní~. “Maranátha” Kő~ pè Byacè! Hyämő ní~.

²³ Byacè Jesú abwiataryé ki o kuǒdû ná thi ní~.

²⁴ Lǒ~ kayă dő a zûe Krístu rò a htwohó tōcôtuǒ ná lǔ tahenuô, vǎ tèmō ki okuǒdû ná èthi ní~.

Lisăsĕ Athĕ - Kayă Ngó
Western Kayah: Lisăsĕ Athĕ - Kayă Ngó New
Testament

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayah, Western

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

e95d0c8d-ae9c-5368-9ad4-ad9a104aff49